

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasabos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, március 2.

Mal számunk főbb közleményei:

Vesérelkek: A prédalesők.
Reform a kereselyázó-egyesületben.
A közigazgatási sztrájk ellen.
A befalazott asszony.
Sztűnik a sztrájk.
Aktuális alakok.
Az elmaradt beszámoló.
Bejtélyes gyilkosság Zsigmondházán.
Szellőné fenyegetőzik.
Öregasszony nem vénasszony.
A kereszmáres felesége.
Tavaszi divat.
Az orosz és orosz szerződés.
Tárcs: A végzet. Irta: Lia.
Csarnok: Sherlock Holmes újabb kalandjai.
Irta: Conan A. Doyle. Fordította: Róth László.

A prédalesők.

Arad, március 1.

„Ábrándozás az élet megrontója,” mondotta a nagy költő, és szavainak találó igazsága bizony nemcsak az egyes emberek lélekvilágában érvényesül lépten-nyomon, hanem sarkátételnek lehet venni a népek életében s az azt irányító politikában is. Sőt itt még veszedelmesebb, mert ha a vezetők ábrándja jelöli meg az utját a követők sokaságának, akkor a tévedés nem egyesek romlására, hanem tömeges katasztrófákra, államok összeomlására vezet. Nem akarunk ez igazság világánál mostani vigasztalan állapotaink oka- és okozóira rámutatni, — késő bánat eb gondolat, — de a jövő alakulásak szempontjából mindenképpen nagyon üdvös, ha a

közvéleményben, a *realis* tényezők részeseülnek általánosabb méltatásban.

Igy most nagyra vannak vérmesebb politikusaink, hogy a magyar nemzetet az ő alkotmányos küzdelmeiben az egész világ rokonszenve fogja kísérni, sőt lelkesedéssel utálnak egyes lokális jelentőségű manifesztációkra vagy hírlapi cikkekre, melyekben nemzetiségi részről a magyarok ügye iránti rokonszenv és a küzdelmükkel való szolidaritás hangsúlyoztatik. Ez a rokonszenv-hajhászat valóságos szalmaszál utáni kapkodás és emlékeztet némileg a Bach-korszakbeli időkre, amidőn a tehetetlenül vergődő nemzet folyton a nemzetközi látóhatárt leste, hogy nem húzódik-e föl valami zivatar, mely a magyaroknak megváltást, ellenségeinek pedig romlást hozna? De mi most nem vagyunk még ott, és mindenképpen üdvösebb lesz, ha csupán magunkban bizunk s azokkal az erőkkel számolunk, amelyek csupán mi tőlünk telnek; sőt akkor cselekszünk helyesen, ha a tűzkárosultak példáját követve, őrt állunk a leégett épület előtt, nehogy épen a *mentők* hordják ki a romokból, ami még megmaradt.

Az életben is úgy van többnyire, de a népek egymás közötti viszonyában mindig, hogy az *erősnek*, a *boldognak* vannak barátai, s az a nagy részvét és érdeklődés, mely a bajba kerülteket keresi föl, nagyon közel áll ahhoz a prédaleséshez, mely az őszinte ellenségek szemeiből ri ki. És azok a jelenségek, melyek mind sűrűbben

főttünedeznek legközvetlenebb szomszédaink és ugynevezett *testvéreink* körében, komoly intelműl szolgálhatnak arra nézve, hogy mire lehetünk elkészülve részükről, ha végveszedelembbe kerülünk. A cseh barátság mibenlétét sokkal jobban megvilágítja Prazák kijelentése, hogy a magyarok ellen mindig számítani lehet a horvátokra, mint egy-egy radikális ellenzékének nagyhangú sürgönye, melyet Kossuth vagy Justhhoz intéz; viszont a horvát barátságot és testvériséget mi se jellemzi jobban, mint az a körülmény, hogy épen a guvernementális *nemzeti párt* — élén Tomasich volt miniszterrel — sorakozik a magyarság ellen.

De legtanuságosabb jele az időnek az a könyv, melyet a fenforgó helyzetből kifolyólag, „politikai tanulmány”-képpen irt valami *Popovics Aurél* román nemzetiségi igazgató és amelyben Magyarország végleges felosztásának tervével lepi meg a bámuló világot. Ennek a könyvnek az üdvös visszahatáson kívül, melyet a magyarság körében esetleg okozni fog, még az az érdekessége is megvan, hogy az új nemzetiségi politikától eltérőleg, Jellasics nyomdokain visszatér arra a csapásra, melyet a nemzetiségi politikusok 48-ban követtek, s mely Belgrád, Bukarest, Moszkva vagy Berlin helyett *Bécsbe* vezet. A derék államférfiu nem európai bonyodalmak, nemzetközi háborúság és katasztrófák útján, *idegen* államok prédájaként álmodja Magyarország feldarab-

A végzet.

Irta: Lia.

Az asszonyka boldog volt nagyra.

Alig pár hete, hogy főkötő alá került, s annak a férfinak lett a felesége, aki leányálmait egyetlen tárgya volt. Fiatal, tizenhét éves lelke minden hévével szerette az urát, aki szintén forrón szerette őt, s van-e annál nagyobb boldogság, mint midőn két ifju, reménynyel telt szerető szív vágyait teljesülve látva, egymáséi lehetnek?

Csinos, két szobás lakásban laktak, melynek még a levegőjében is ott rezgett az a nagy boldogság, mely a két szerető lélek arcán visszatükröződött... Egy hálójuk és egy ebédlőjük volt csupán, de a kis lakást olyan barátságossá varázsolta a meglegegedés és boldogság, hogy a legfényesebb márványpalotával sem cseréltek volna. A szobákat nagyban díszítette az a sok szép kézimunka, amit az asszony sok-sok ábránd közepette készített még leánykorában.

Egy kis tündérlakhoz hasonlított lakásuk, amelyben az asszonyka örökös kedves mosolya napsugárként bearanyozta a kis családi fészket.

Az asszonyka nem tartozott amá nagyvilágl hölgyek közé, akik a világ külső csillogásának meghódolnak. Egyszerű teremtes volt és legnagyobb örömét abban lelta, ha a szakácsnéja körül forgolódhatott a konyhában. Oly

édes volt, mikor délelben a tűznek melegétől kipirulva várta haza férjét hivatából.

Színházba, kávéházba, vagy egyéb nyilvános szórakozóhelyre ritkán jártak, mert a boldogság forrását egymásban találták meg. Szabad percekkel egészen betöltötték azok az elmaradhatatlan csöközőnők, amiket a fiatal házasság nem igen sajnálnak egymástól.

Hetek, hónapok múltak el. De az idő múlása semmi olyan változást nem hozott magával, mely boldogságukat megingatta volna. Az a kapocs, mely őket összefűzte, a szeretet köhőjében szétörhetetlenül lezött.

Csupán még egy hiányzott ahhoz, hogy boldogságuk még tökéletesebb legyen. Oh, hányszor jelent ez meg az asszonyka képzeletében. Leiki szeméi előtt mindig ott lebegett egy picit puha testű kis baba, amint szalagcsokros, parányi kacsoival a levegőben hadonázik. S ilyenkor az a kellemes, jóleső érzés töltötte el, amilyet tavasz közeledtével a természetért rajongó ifju szív érez. Be sokat is álmodozott erről...

S az álom valóra vált... Az asszonyka lelkét kimondhatatlan öröm szállta meg, amikor annak tudatára ébredt, hogy nemsokára teljes lesz a boldogságuk... Ettől kezdve olyan volt, mint egy gyermek, aki már előre örül az ígért ajándéknak.

Délutánonként, amíg az ura hivatalban volt, leült az ablak mellé s szorgalmasan borgolta a kis babafejűtöket, stikkelt a picike vánkosit, megvarrta a szalagcsokrokat és amíg

dolgozott rajtuk, arcán visszatükröződött az a kellemes, boldog érzés, mely egész lényét eltöltötte... Már arra is gondolt, miképen nevezze el majd az „édes”-t. Egy csomó fiu és leány nevet választott ki s esténként órák hosszat azon tanakodtak, hogy a sok név közül melyiket válasszák?

... Egy szép tavaszi napon, amikor a természet felvette ragyogó köntösét, amikor a fák rügyezni kezdtek és az a napsugár sárga fényével telehíntette a földet, már ott feküdt a csipkefüggönyös fehér kis kocsiában az édes kis baba. Egy fehér fodros pólyavánkosba volt burkolva, melyből csak a fejcskője látszott ki.

Az apja ott állt mellette, de öröm helyett nehéz elviselhetetlen bánat rítt le arcáról... A szoba félhomályban volt.

A babakocsi az ágy mellett állt, melyben az asszonyka feküdt. De nem fehér csipkefodros párnák voltak a feje alatt, nem az a világoskék selyem paplan volt a takarója, amivel az ura meglepte. Hideg fehér lepellet volt tőle föl talpig leterítve... A lepel sápadt arcot takart el, a mindig oly rózsás arc helyett... A haja kétfelé választva simult homlokára, szemhéjai lecsukva... Aludt...!

Olyan álma volt, amelyből nincs — felébredés!

A halál angyala láthatatlanul ott suhogott fölötté nagy kaszájával és csontos kezeivel örökre lezárta szemét.

A szoba levegője nehéz volt s a férfi úgy érezte, mintha jobbról-balról erős ütésekkel

lását, hanem oly formán, hogy a határos osztrák provinciák osztozkodnának benne s legfeljebb még egy feles számú tartomány, az Erdély- és a Tiszántulból alakítandó *Osztrák-Románia* keletkeznek. Ez a terv nem is kerülne semmi vérontásba, még csak mozgósításba sem; rendeletekkel és rendőrökkel is meg lehetne csinálni, s a magyar urak bizonyára nem csapnának miatta nagyobb lármát, mint a mennyi az országgyűlésük felosztása alkalmából tőlük telt.

Íme, jelentkeznek tehát már a prédalesők, akik végvonaglásban látják az alkotmányos Magyarországot és részt kérnek belőle a lehető és várható módok és eszközök alapján. Nem kicsinyeljük a szóban forgó *tanulmány* jelentőségét; látjuk mögötte a nevető örökösök zsákmányra éhes százezreit, és fájdalom, nagyon is érezzük saját gyöngeségünket, de mégis úgy véljük, hiszszük, reméljük, hogy a prédalesők kissé még *korán* jelentkeznek.

Reform a korcsolyázó-egyesületben.

(Zajos közgyűlés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 1.

Az Aradi korcsolyázó egyesület ma délután hat órakor a Millenium külön termében rendkívüli közgyűlést tartott. Míg máskor a korcsolyázó egyesület közgyűlése alig érték el a határozatképességet, most az érdeklődés oly nagy fokban nyilvánkozott meg, hogy a terem alig tudta a megjelenteket befogadni. A különös érdeklődés oka a korcsolyázó egyesület kebelében megindult mozgalom volt, amely az egyesület belső életének újjászervezését kívánja.

A közgyűlést *Parece* György elnök nyitotta meg, ismertetvén a tárgyat, azután fölhevítve a közgyűlés összehívását kérőket, hogy kívánságukat adják elő.

Nagy Orbán dr. ismertette a mozgalmat indító célját. Hangsúlyozta, hogy a korcsolyázó egyesület vezetősége ellen nincs panaszuk s az előtt tisztelettel hajlanak meg, de az egyesület alapszabályai, amelyek 1878-ban készültek, ma már elavultak s az egyesület már nem elégti

sujtának; leült az ágy mellé és keservesen, szivtépően zokogott, ahogy csak egy kincsétől megfosztott ember zokoghat.

Darék, magas alakja meggörnyedt, összekulcsolt kezelt az ég felé emelte s az élettelen nő felé fordulva fájdalmas zokogással suogta:

— Te drága szentem, egyetlen mindenem... Nem hallod szavam? Nézd, itt ami csöppünk, akit úgy vártunk... Akire oly örömteli szívvvel gondoltunk. Miért hagysz itt engem? Oh életnek minden gyönyöre, hát többé nem mosolyogsz már rám? Hisz beteljesült a vágyad... Itt van a babuci. Boldogságunkhoz már semmitem hiányoznék.

De az asszony nem mozdult.

A kis baba sirni kezdett. Egy öreg asszony — aki a kocsi mellett ült — felvette a csöpp jószágot és egy gummicsővel ellátott üveget tett a szájába. A férfi erőltetve odasompolygott a gyermekhez, karjaiba vette, aztán a fájdalom legmarcangolóbb érzetével rebegte:

— Te nyomorult végzet! Miért ragadod el őt tőlem? Hát így osztogatod az igazságot? Vagy talán irigyled az emberektől a boldogságot s ezért sujtod őket oly keményen? Oh Isten, te hatalmas Isten, miért hívtad magadhoz oly hamar? Miért...?

Ujból leült a halott mellé s míg úgy érezte, hogy szíve ketté reped, lassan hullottak könnyel a pólyásbaba puha arcoskájára...

ki oly nagy mértékben a korcsolyázók igényeit, amint azt egy ily nagy sportkedvelő városban elvárni lehet. Azt ajánlotta, hogy az *alapszabályok átdolgozására bizottságot küldjenek ki*, amely ezt záros határidőn belül az összehívandó rendkívüli közgyűlés elé terjessze.

Steinhardt Mór dr. az előtte felszólaló szavaira reflektált s különösen elítélte azt a célzást, melyet a nem korcsolyázó egyesületi tagokra használt; ez annyival méltánytalanabb, mert ép ezek ön etlen támogatása teszi lehetővé, hogy korcsolyázhassanak. Majd a vezetőségről emlékezett meg, amely az egyesületet a mai virágzó fokára juttatta s azt indítványozta, hogy ezért a közgyűlés elismerését fejezze ki. (Éljenezés).

Ezek után élénk, helyi-kezzel szenvedelmes vita fejlődött ki, amelynek során felszólaltak: *Boros Iván, Parece Béla dr., Köpf János dr., Páris Lajos dr., Steinitzer Pál dr.* és mások.

Végül elhatározták, hogy *bizottságot küldjenek ki*, amely az alapszabályok átdolgozására nézve harminc nap alatt javaslatát elkészítse s az összehívandó rendkívüli közgyűlésnek előterjessze. A bizottság elnöke *Páris Lajos dr.*, a korcsolyázó egyesület ügyésze, tagjai: *Parece Béla dr., Szalay Károly dr., Laczay István, Nagy Orbán dr., Steinitzer Pál dr., Grób Jenő, Köpf János dr., Hady Antal.*

Ezzel a gyűlés véget ért.

Szünik a sztrájk.

(Békülékeny hangok. — Új tárgyalások.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 1.

A vaggongyári sztrájkban a mai napon jelentékeny fordulat állott be. A munkások végre belátták, hogy a vaggongyár igazgatósága a jelenlegi körülmények között nem tehetett méltányosabb ajánlatot a munkásoknak, miért is mai gyűlésükön olyan határozatot hoztak, amely minden valószínűség szerint meg fogja hozni a békét.

Megírtuk, hogy a magyar államvasutak aradi raktárainak alkalmazottjai szintén sztrájkba léptek. Ez a sztrájk azonban nem oly nagy jelentőségű, mint a vaggongyári.

A sztrájkokról alábbi tudósításunk szól:

Andrási Gyula, az aradi munkás-szakszervezet titkára, két sztrájkoló munkással ma felkereste *Stengl Andor* kir. iparfelügyelőt, hogy a sztrájk elsimításának egy újabb módját tudassák vele. *Andrási Gyula* olyan proposíciót tett az iparfelügyelőnek, hogy a vaggongyár igazgatósága fogadja vissza az összes sztrájkba lépett munkásokat és amennyiben munkahány mutatkoznék, úgy a felesleges munkásokat „zeczolja ki”, vagyis addig sétáltassa őket, amíg újabb munka nincsen. Kikötötték azonban azt is, hogy azok a szakmunkások, akiknek kebeléből „kizeccolás” történt, napi 10 órai munkaidőnél többet ne dolgozhassanak.

Stengl Andor iparfelügyelő ezen előterjesztést elfogadhatónak találta és kijelentette, hogy ha a sztrájkolók gyűlése elfogadja a tervet, úgy hajlandó azt a vaggongyár igazgatóságával pártfogolag közölni és a *béketárgyalások* újból megindulását elősegíteni.

Andrási Gyula az iparfelügyelőnek tett indítványát és *Stengl* válaszát ma délután három órakor ismertette meg a munkásokkal, újból felszólítván őket, hogy a mostani rossz gazdasági viszonyok között ne ferszírozzák a sztrájkot.

Stengl iparfelügyelőnek kilátásba helyezett támogatása és *Andrási Gyula* szavai a munká-

sok higgadtabb elemelt megfontolásra késztették és ennek folytán titkos szavazásuk öröndetes eredménnyel járt, amennyiben *Andrási Gyula* indítványát a gyűlés 244 szöbbséggel elfogadta.

Andrási Gyula ezután kimondotta a határozatot, mely szerint a sztrájkolók egy küldöttsége tudatni fogja a szavazás eredményét az iparfelügyelővel, felkérvén őt a közvetítésre a gyár igazgatósága és a sztrájkolók között. Ezután így szólt a szakszervezeti titkár:

— Elmentünk az engedékenységek legszöbbsz határáig. Elkövettünk minden lehetőt, hogy a béke létrejöjjön, ámha az igazgatóság ezt a méltányos ajánlatot sem fogadja el, úgy én magam fogom indítványozni, hogy a legerősebb és leggyűlöletesebb harcot folytassuk.

A munkások, akik *Andrási* ezen kijelentését élénk éljenzéssel fogadták, többek hozzászólása után úgy határoztak, hogy ha a meg egyezés ilyen alapon létrejön, úgy elsősorban a nőtlen munkások álljanak ki a munkából.

Zubor Andor helyettes iparhatósági biztos a sztrájkolók ezen határozata után feltétlenül bizik a békés megoldásban.

Ma reggel a magyar államvasutak aradi raktáiraiban dolgozó munkások egyrésze szintén sztrájkba lépett. A sztrájkolók, akik hatvanan vannak, két héttel ezelőtt bérfölemelésért folyamodtak az állomásfőnökséghez, de memorandumukra a mai napig sem érkezett válasz és az állomásfőnökség nem is hajlandó követeléseket teljesíteni.

Az államvasutak raktáiraiban fenakadás azért nem állott be. Az állomásfőnökség ugyan is még a mai nap folyamán másokkal helyettesítette a sztrájkba lépett munkásokat, akiket elbocsátott állásukból.

A befalazott asszony.

(Leányok a vásáron.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 1.

Különös bűnpörben folytat most nyomozást a szegedi vizsgálóbíróság a zentai büntető járásbíróssággal együtt. A vádlott egy zentai éjjeli üzlet tulajdonosa, aki egyik szegedi kollégájának feleségét valósággal befalazta.

Még e hónap elején történt, hogy *S. J.* egyik szegedi éjjeli mulatóhely tulajdonosa oda kintelt *I. K.* zentai kollégájának két szerencsétlen leányt, akik szüleiktől megszöktek és *S. J.*-nél kaptak alkalmazást. A zentai mulatóhely tulajdonosa ötszáz koronát adott a leányokért. Harmadnap panaszos levél érkezett a szegedi mulatóhely tulajdonosához, hogy a két szerencsétlen leány megszökött *I. K.*-tól, tehát azonnal küldje vissza az 500 koronát. A levél vétele után *S. J.*-né azonnal Zentára utazott, hogy elintézzze az ügyet a kartársukkal.

Amint megérkezett, *I. K.* ezzel a kijelentéssel fogadta:

— Nem egyezkedni akarok én magával, hanem azért hívtam, hogy kijelentsem magának, hogy mindaddig nem engedem el magát innen, amíg az ötszáz koronámat meg nem fizeti.

— Nincs nálam annyi pénz, majd meg küldöm, hogyha hazautazom.

— Nem engedem el innen! — jelentette ki a dühös ember és bezárta egy keskeny, sötét szobába, amelynek az ajtaját kívülről szekrényekkel, téglarakásokkal teljesen eltorlaszolta, úgy, hogy a szegedi asszonyt teljesen befalazta. Másfél napig maradt így az asszony és emdő alatt csak kenyeret adott neki a házigazda.

ellenben többször megtörtént az, hogy revolvert fogott és lelővéssel fenyegette az asszonyt.

Időközben a befalazott nő írja Szegedről táviratozott, hogy mi történt a feleségével? A zentai kartárs azt táviratozta, hogy a rendőrfőkapitány letartóztatta S. J. né és mindaddig nem bocsátja szabadon, míg az 500 koronát meg nem küldik. S. J. nyomban telefonált a zentai rendőrfőkapitánynak, kérte, engedné szabadon a feleségét. A főkapitány kijelentette, hogy nem is látta az asszonyt és így természetesen nem is engedheti szabadon.

S. J. azonnal Zentára utazott, ahol értesült felesége befalaztatásáról. A rendőrség segítségével kiszabadította az asszonyt, de meg kellett fizetni az 500 koronát, mert I. K. kijelentette, hogy inkább főbe lővi az asszonyt, de nem engedi ki.

Amikor S. J. né kiszabadult, megtette a följelentést a zentai kartárs ellen zserolás bűntette és személyes szabadság megsértése miatt. A vizsgálat most folyik és a vizsgálobíróság tegnap hallgatta ki a befalazott nőt, meg a férjét.

A közigazgatási sztrájk ellen.

(A belügyminiszter rendelete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad. március 1

A vármegyék ellenállásánál vezető szerepet játszó pestmegyei tisztviselők tudvalevőleg valamennyien vagy nyugdíjaztatásukat kérték, vagy pedig lemondottak állásaikról. Rudnay Béla királyi biztos, — amint azt annak idején közöltük — a lemondási kérvények előterjesztése után a tisztviselőket egyenkint magához kérte és fölhevta őket, hogy ne tegyék meg ezt a nagy horderejű lépést, hanem maradjanak meg állásaikban és lássák el továbbra is hivataluk ügyeit. A királyi biztos felhívása eredménytelen maradt, mert a tisztikar ragaszkodott lemondásához és nem volt hajlandó a benyújtott lemondási kérvényt visszavonni.

A pestmegyei példa rövidesen már követőkre is talált az ország több megyéjében. Tegnap a szabolcsi, ma pedig a hontmegyei tisztviselők mondták le állásaikról és valószínű, hogy rövid időn belül még több megye tisztikara is otthagyja a szolgálatot és ezzel az ország közigazgatásában a közönség súlyos károsodásával járó zavarok fognak beállni.

Ennek a közigazgatási sztrájk jellegével bíró veszedelemnek megelőzése végett Kristóffy József belügyminiszter bizalmas rendeletet intézett valamennyi főispánhoz és kormánybiztoshoz. A rendelet, melyet távirati értesülésünk szerint ma expedáltak a belügyminiszteriumban, meghagyja a főispánoknak és kormánybiztosoknak, hogy rendeljék magukhoz a megye összes tisztviselőit és értessék meg velük, milyen fontos érdekek fűződnek ahhoz, hogy a közigazgatási tisztviselők éppen a mai nehéz viszonyok és közállapotok mellett ne hagyják el állásaikat.

A miniszter leirata értelmében a kormány bizalmi közegeinek a tisztviselőkkel folytatott megbeszélések során rá kell mutatni arra, hogy a tisztikarok saját anyagi érdekeiken kívül már csak az ország millióival szemben elvállalt szolgálati kötelezettség miatt is maradjanak meg állásaikban. Távozásuk anyagi károsodáson kívül azzal a súlyos követke-

ménnyel járna, hogy a megye hivatalait a vállalkozó selejtebb és a közigazgatásban kevésbé otthonos tisztviselőkkel kellene megtölteni, ami semmi esetre sem válnék a vármegyék közönségének előnyére.

A kormánybiztosok és főispánok a miniszteri rendeletben fölhatalmazást kapnak annak kijelentésére, hogy a kormány semmiféle törvénybe ütköző intézkedésnek a végrehajtását nem követeli meg a megyei tisztviselőktől, akik éppen ezért nyugodt lelkiismerettel és az ország magasabb érdekeire való tekintetből tovább szolgálhatják törvényhatóságukat.

Ha a tisztikarok a kormány közegeinek fölhevása és magyarázatai után is ragaszkodnának a lemondáshoz, úgy a belügyminiszter a lemondást elfogadó közgyűlés határozatainak fölülbírálatalánál módot fog találni arra, hogy csupán azon nyugdíjazásoknak nyugdíjösszege folyósíttassék, melyeknek törvényes és indokolt alapjuk van.

Aktuális alakok.

Megintervjuvolt emberek.

Biowitz életrajzában meg van írva, hogy a klaszikus újságíró azért vált híressé, mert ő találta fel az intervjunak nevezett újságírói formát. Azt a formát, a mikor nem maga az újságíró beszél, hanem mással beszélget, szal mondatja el az eseményt, vagy az eseményekről való véleményét. Nem tudjuk, hogy milyen volt az első intervju, a melyet Bloivitz csinált, de azóta lényegesen megváltozott és megszaporodott a formája. Lett belőle az ugynevezett körkérdés, a táv intervju, a midőn Budapestről telefonon intervjuolnak meg egy Bécsben időző politikai nagyságot, s az ön-intervju, a mikor valaki abban a szerencsés helyzetben van, hogy önmagát kérheti föl valamely véleményadása.

* közönség persze azt hiszi, hogy az intervju a legkönnyebb valami. Néha igen. A mikor például művésznőt intervjuolnak, a kik már az ilyesmire be vannak rendezve, akkor válogatni lehet az újságírónak a sok szellemességből, a mit a diva az első kérdésre eléje önt. Hogy ez a város milyen kedves, a publikumról mennyi jót hallott, hogy neki egy második unokanővére révén kedves emlékei is vannak innét, kedvenc szerepei: mind a hány csak van, s hogy a világért se fog automobilozni: ezt akár előre meg lehet írni. Akkor se nagyon nehéz a dolog, ha öreg politikust intervjuolnak meg. A politikus kész szívesseggel lediktál egy negyed képviselőházi beszédet, vagy egy ötöd beszámolót, a miből intervju lesz: az újságíró nyugodtan sztenografálhat. (Kivételesen csak Polónyi Géza, a ki sohasem engedi meg, hogy az újságíró előtte jegyezze azt, a mit mond; úgy látszik, mindig számít arra, hogy valamit le kell majd tagadni.)

Vannak azután az intervjuolásnak nehezebb esetei, különösen a vidéki gyakorlatban. A mikor tudnillik olyan az intervju alany, a ki ritkán jut ilyen minőségbe, s a gondolatok szabatos kifejezésének se a mestere. Megesik például, hogy iparunk valamely előkelő, de egyszerű bajnokát keresi föl az újságíró:

— Szabad tudnom: mi a véleménye urambátyámnak az önálló vámterületről?

— Hát egye meg a fene, én is azt mondom, hogy ki köll lökni a disznó osztrákot. Miedig a mi zserunkon hizik. Nem igaz?

Ez a nyilatkozat azután a következő diplomatikus formában lát napvilágot:

... tudósítónk az önálló vámterület kérdésében fölkeresé X. Y. nagyparost, a ki a következő nyilatkozatot tette:

— Az Ausztriától való gazdasági különválást mielőbbi, sőt égető szükségnek tartom Tarthatatlan állapot, hogy Magyarország az osztrák iparnak gyarmata legyen s nyugodtan szemlélje a perfiditát, a melylyel a Lajthán tul élő gyárosok a magyar fogyasztást privilégizálják maguknak.

Néha hasonló esetekben másképp történik a dolog. Az újságíró ezzel a tapintatos kérdéssel köszönt be:

— A szerkesztőm megbízott, hogy kegyedet az olasz borvám dolgában megkérdezzem. Mintán ismerem ebben a dologban elfoglalt álláspontját, úgy képztem, leghelyesebb lesz, ha talán előbb magam fogalmazom meg a nyilatkozatot, a melyen aztán ön, a mit szükségesnek tart, megválasztat. Tessék talán végigfutni.

A „megintervjuvolt” végig olvassa aztán viszszaadja.

— Nagyon jó. Egészen az én véleményem. Nem is kell rajta változtatni. Csak adja le. A három. Ep így mondtam volna...

Nagyuraknál, akik azt a u'szust engedhetik meg maguknak, hogy titkár tartanak, ez is másképp megy.

— Méltóságos uram nem lenne oly kegyes, lapunk részére néhány szóban a véleményét elmondani a politikában beállott legújabb, nagyjelentőségű fordulatáról?

— Kérem... ez mindenesetre nagy fordulat, jelentős fordulat... De talán lenne szíves szerkesztő ur, lefáradni a titkáromhoz, Szürke urhoz; ő teljesen ismeri az én gondolkodásomat; ő majd elmondja szerkesztő urnak az én véleményemet... volt szerencsém.

Jönnek azután a nehezebb dolgok. A megintervjuolandó magas hivatali állásban levő, zárkózott ur, aki diszkrécióját is ügyeket kezel, — s azért se mer nyilatkozni, mert fél, hogy fölülről orrot kap.

Az újságíró kipányvázza a kérdések horgát:

— Tud-e Nagyságod a minisztertanácsnak a lapunkban jelzett rendeletéről, amelyet a vezetése alatt álló hivatal is megkapott?

— Kérem, én nem szoktam soha újságokban nyilatkozni, most se szölok semmit. Az én hivatali állásom kizárja azt, hogy hírlapi nyilatkozatot tegyek.

— Mindenesetre azonban tud róla Nagyságod?

— Tudok, amennyit a lapokban olvastam. Ezt más is olvasta, nemcsak én.

— Ha azonban a rendelet meg fog érkezni, végre fogja az hajtani?

— Azt hiszem, ez fölösleges kérdés. Ha rendelet, hát végrehajtjuk.

— Még ha törvénytelen kormány adja is ki, s ha törvényekbe ütközik is?

— Nagyon különösnek találom, hogy kérdésekkel ostromol, mikor már kijelentettem, hogy nem felelek. En nem nyilatkozom és nem politizálok.

— Engedje meg, Nagyságos uram, én nem tételezem föl, hogy a törvényteleniséget, ha végre is kell hajtani, szívében helyeselje.

— Nem áll módomban megakadályozni, hogy bármit föltételezzon, vagy ne tételezzon rólam. En nem nyilatkozom. Iktató, hozza be a mai aktákat!

A másnap megjelenő újság pedig ezt tartalmazza:

... kir. tanácsos, aki hivatalában lekötelező előzetességgel fogadott, a lapunkban jelzett rendeletről ezt mondta előttem:

— A rendeletről csak annyit tudok, a mennyit lapjukban olvastam. Ha az megérkezik, kétségen kívül végre kell hajtánunk, mert ez hivatali kötelességünk. Nekünk, állami tisztviselőknek, akik a napi politikától távol állunk, az adott viszonyok között nem áll módunkban kutálni, hogy az mindenben megfelelő-e a törvény szellemének s ha lelünkben érezzük is, hogy a szükség által teremtett intézkedés nem simul teljesen az eddig követett jogrendhez, annak végrehajtásához hozzá kell járulnunk.

A tanácsos megdöbbenéssel olvassa a lapot. Táncolnak előtte a betűk s már lája a végzést, a melylyel fegyelmet akasztanak a nyakába. Egy hivatal-társa szánakozva jegyzi meg:

— Kár volt ezt a nyilatkozatot tenni.

A megintervjuvált főugrik.

— Hát tettem? Egy szót s szoltam! Szemen szedett hazugság az egész. Merénylet. Gyalázat. Sajtópórt fogok indítani!

A pikkolónál azonban egy barátja gratulálja a nagyságos urat:

— Nagyon szépen nyilatkoztál. Megfontolt, okos, korrekt nyilatkozat. Hazafias és mégse rebellis. Így kellett nyilatkoznia.

A tanácsos ur arca fehéretté lesz a komolyságtól, amely rátelepül:

— Ha én egyszer rászántam magam, hogy a hírlapok számára nyilatkozzam, akkor tudom, hogy mit kell mondanom.

Es mégse indítja meg a sajtópórt.

Robotos.

Az elmaradt beszámoló.

(A főkapitány nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 1.

Aradváros volt országgyűlési képviselőjének, dr. Barabás Bélának keddre kitűzött beszámolóját a függetlenségi párt tudvalevőleg elhalasztotta. Az elhalasztás oka az volt, hogy az aradi katonai hatóságoknak a főkapitány útján közölt intézkedései könnyen odavezettek volna, hogy a beszámoló meghallgatására összegyűlő nagyszámu polgárság összeütközésbe kerüljön a katonai karhatalommal.

Dománsky Rajmund tábornoknak lapunkban közzétett és nagy feltűnést keltő nyilatkozata folytán felvetődött az az eszme, hogy katonai beavatkozásról nem lévén szó: meg lehetne tartani Barabás Béla beszámolóját.

Egy munkatársunk ma beszélgetést folytatott ezen ügyben Sarlot Domokos főkapitánynyal, aki kijelentette, hogy a beszámoló megtartására feltétlenül megadná az engedélyt. Nyilatkozatát az alábbiakban közöljük:

— A beszámoló megtartását most is engedélyezném, minthogy nem kerülhetek önönmagammal ellentétbe. Első ízben, amikor a beszámoló megtartását a függetlenségi párt bejelentette, azzal az utasítással adtam ki a bejelentést a referensnek, hogy a beszámolót tudomásul veszem. Akkor még nem érkezett meg a belügyminiszter ismeretes pótrendelete a zárt helyen tartott gyűlések engedélyezése tárgyában; miért is nyomban sürgőnyt fogalmaztam meg a belügyminiszternek címezve, amelyben kifejtettem indokaimat a beszámoló megtarthatása iránt.

Az engedély megadása után megjelent nálam a katonai térparancsnokság kiküldöttje, aki bejelentette, hogy a térparancsnokság a rend fentartására katonaságot fog kirendelni és egy katonai kiküldött a gyűlés színhelyén fog felügyelni. En kijelentettem a térparancsnok megbízottja előtt, hogy a katonai kirendeltség felesleges, de minthogy ragaszkodtak ehhez, elmondtam a dolgot a gyűlés rendezőinek, akik ilyen körülmények között elhatározták, hogy nem tartják meg a beszámolót.

Erről értesítettem a katonaságot, a

mely azonban óvatosságból a beszámoló megtartására kitűzött nap délutánján mégis állandó készenlélet tartott a várban és Stepper Bernát századost küldötte ki az ipartestület épületébe, ahol a beszámoló megtartását tervezték. Stepper százados egész délután felügyeletet gyakorolt az ipartestület helyiségei felett és a térparancsnokkal az ipartestület telefonján folytonos érintkezésben volt.

Idáig van a főkapitány nyilatkozata. Sem Barabás Béla, sem az aradi függetlenségi párt végrehajtó bizottsága még nem határozta meg abban a kérdésben, hogy megtegyék-e az újabb lépéseket a beszámoló megtartásának dolgában.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egyesületének aradi fiókja f. hó 4-én délelőtt tíz órakor egyetli helyiségében (Ferenc tér „János vitéz” vendéglő) tagdíj befizetést eszközöl; ez alkalommal felhívom a t. egyetli tagokat, hogy tagdíjikat annál is inkább igyekezzenek pontosan befizetni, mert a mulasztásból származó hátralékos hetek után 2 fillér késedelmi kamatot kell fizetni. Új tagok felvétel végett jelentkezhetnek. A rendes havi választmányi ülést pedig hétfőn esti nyolc órakor a fentemlített egyetli helyiségben tartjuk, melyre a választmány tagjait ez úton is meghívom. Tömör Lajos elnök.

(*) A Győr-Ménfőcsanak vidéki jótékony nőegylet szerdán tartotta alakuló közgyűlését, melynek legfontosabb tárgya a tisztviselők megválasztása volt. A tisztikar a következőképpen alakult meg: Elnök: Hunyady László. Fővédasszony: Tabajdy Gyuláné. Helyettes fővédasszonyok: Kaufmann Mórné és Koncz Benőné. Védasszonyok: Hajabács Jánosné, Hunyady Lászlóné, Avarffy Gyuláné, dr. Klein Béláné, Kende Ferencné, Kovács Györgyné. Titkár: Rázik Albert. Eddigi vagyona az egyletnek 1400 korona, mely adakozás folytán gyűlt be.

Az olasz és orosz szerződés

(Kereskedelmi szerződések életbeléptetése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 1.

Az ország közgazdasági életének legfontosabb napja, amelyen életbe lépnek a kereskedelmi szerződések: — a mai nap. Vagyis március elseje. Nemrégiben közölte a hivatalos lap a Németországgal kötött kereskedelmi szerződés életbeléptetéséről szóló szükségrendeletet, amely 1906. március 1-jét jelölte meg az életbeléptetés napjául. Tegnap, február hó utolsó napján rendkívüli kiadása jelent meg a hivatalos Budapesti Közlönynek, amely ismét egész vaskos kötet, foglalata pedig: az Olaszországgal és az Oroszországgal kötött kereskedelmi szerződések. A szükségrendelet ezekre nézve is március hó 1-jét, tehát a mai napot jelöli meg az életbeléptetés napjául.

A bevezető rész így hangzik:

A m. kir. miniszteriumnak 1906. évi 1018/M. E. számú rendelete az Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződés életbeléptetése tárgyában.

O császári és apostoli királyi Felsége az Olaszországgal 1906. évi február hó 11-én kötött új kereskedelmi és hajózási szerződést, az ugyanaz napon kötött állategészségügyi egyezményt, valamint az ugyanazon napon az ingó és ingatlan vagyon megszerzéséhez és birtokolhatása tárgyában kötött egyezményt ratifikálván és másfelől a m. kir. mi-

niszterium mérlegelvé azon súlyos gazdasági válság közeli veszélyét, mely az országra báru'na az esetben, ha az Olaszországgal való külkereskedelmi viszonyainak folyó évi március hó 1-től kezdve szatályozatlanul maradnának, a törvényhozás működésének szünetelésére való tekintettel az Olaszországgal megkötött új szerződést és az említett két egyezményt császári és apostoli királyi felhatalmazás legfelső elhatározása alapján az utólagos törvényhozási felmentés reményében, a jelen szükségrendelet útján folyó évi március hó 1-vel erennel életbe lépteti.

Ezen szükségrendelet a törvényhozás intézkedésével hatályát veszti.

Az Olaszországgal kötött új kereskedelmi és hajózási szerződésnek, az állategészségügyi egyezménynek, valamint az ingó és ingatlan vagyon megszerzéséhez és birtokolhatása tárgyában kötött egyezménynek szövege a következő.

Igy azután következik az olasz szerződés szövege, eredeti franciában és magyar fordításban. A hivatalos lap 92 oldalából az olasz szerződés és függelékei 69 egész oldalt foglalnak el. Azután következik 28 oldal az orosz szerződés, amelynek bevezető része épen úgy hangzik, mint az olaszé, amelyet fennebb közöltünk.

(Szabad mozgás Olaszországban.)

A megkötött olasz szerződés ötödik cikke-lye érdekelheti a kereskedőket leginkább. Ez a cikkely ekként hangzik:

Az osztrákok és a magyarok Olaszországban és az olaszok Ausztriában és Magyarországon ügyeket, épp úgy, mint a nemzetbeliek, teljesen szabadon és pedig akár személyesen, akár a maguk által választott közvetítők közbenjárásával rendezhetik, anélkül, hogy kötelesek lennének az ügynököknek, bizományosoknak stb., kiknek szolgálatát igénybe venni nem akarják, jutalmat vagy kárpótlást fizetni és anélkül, hogy e tekintetben más megszorításoknak vettetének alá, mint amelyeket az illető ország általános törvényei megállapítanak.

Teljes szabadság engedtetik nekik az adásvetésnél, a forgalmi cikkek árának meghatározásánál és általában kereskedelmi intézkedésekben, csak hogy tartoznak magukat az illető állam vámtörvényeire alkalmazni és egyedáruságainak alávetni.

Hasonlóképp jogaik érvényesítése és megvédése végett könnyen és szabadon járulhatnak minden fokozatu bíróság és közigazgatási hatóság elé.

E célból igénybe vehetnek ügyvédek, jegyzőket vagy ügynököket, kiket érdekeik megvédésére alkalmasnak vélnék és a jogszolgáltatást illetőleg általában ugyanazon jogokat és kiváltságokat fogják élvezni, melyek a nemzetbelieknek jelenleg nyújtnak vagy jövőben nyújtani fognak.

(Megadózott utazás Oroszországban.)

Az Oroszországgal kötött szerződésben így fest az imént leközölt cikkely:

A szerződő felek egyikének kereskedői, gyárosai és egyéb iparosai, akik a hazájukbeli hatóságok által kiállított iparigazolvány felmutatásával igazolják, hogy ott jogosítva vannak kereskedést vagy ipart űzni és hogy ott a törvényesen megállapított adókat fizetik, fel lesznek jogosítva arra, hogy személyesen vagy a szolgálatukban álló utazók útján, a másik szerződő fél területén vásárlásokat eszközöljenek vagy megrendeléseket gyűjtsenek.

Az említett kereskedőknek, gyárosoknak vagy egyéb iparosoknak, hogy a jelen cikk első bekezdésében említett jogot Oroszországban gyakorolhassák, külön igazolvánnyal kell birniuk,

melynek az állam részére szedett díja nem lesz több mint 150 rubel az egész évre és 75 rubel az év második felére.

Kereskedelmi utazóinknak azonfelül személyes igazolvánnyal kell ellátva lenniük, melynek az állam részére szedett díja nem lesz több, mint 50 rubel az egész évre és 25 rubel az év második felére. A jelen cikk 2. bekezdésében említett igazolványok kiállíthatók magának az illető személynek nevére, amely Oroszországba utazik és akkor az illető nem tartozik külön személyi igazolványt váltani.

Az igazolványok kiszolgáltatása és azok díja tekintetében az illető kereskedő, gyáros, iparos vagy kereskedelmi utazó felekezeti szervezetei semmiféle különbség nem fog tétetni. Az utlevél láttamozásának érvényességi tartalma tekintetében, amely Oroszországban hat hónapra állapították meg, sem fog az érdekeltek felekezeti szervezetei megkülönböztetés tétetni.

Rejtélyes gyilkosság Zsigmondházán.

(Egy öreg asszony titokzatos halála.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 1.

Zsigmondházán ma halva találtak egy öreg asszonyt. Ennek a halálesetnek nem volna semmi különösebb jelentősége, ha részletei homályosság és rejtélyesség dolgában nem lennének annyira izgatók, hogy akár egy rémregény fejezetébe is bátran beleilleszkednének. Nagy a valószínűség, hogy bűnesetről van szó, még pedig olyanról, mely a nyomozó hatóságoknak titokzatos volta miatt még igen sok dolgot adhat.

Az Aradváros tőszomszédságában levő Zsigmondháza szívében levő fő-utca 88 ik száma házában, amely Fuchs József községi segédjegyző tulajdonát képezi, már harmadik esztendője lakott özvegy Krausz Adolfné, kinek férje szatócüzletet folytatott a községben. Múlt a férje meghalt, Krauszné mindenféle ócska holmi eladásával foglalkozott s ugyanezen üzletből, mint a férje után reámaradt hagyatékából szép összegű pénzt gyűjtött össze, melyet a takarékpénztárban helyezett el. Ezenkívül is volt pénze s a házbelleknek sokszor dicsekedett, hogy odahaza, a lakásában sok pénzt tartogat. Az öreg asszony, aki most volt 66 esztendő, igen szigorú életmódot folytatott s roppantul ügyelt magára. Ajtaját állandóan zárva tartotta, még fényes nappal, ha odahaza volt is.

A községbellek igen gyakran látták Krausznét olyan kétes külsejű, elzúllott alakokkal beszélni, akiket senki nem ismert s akik valószínűleg más községből valók voltak. Ezen a réven lassanként átment a köztudatba, hogy Krausznának ezekkel is üzleti összeköttetése van, bár azt, hogy ez az összeköttetés milyen fajta, — nem lehetett megállapítani. Könnyen meg lehet, hogy az illető emberek olyan tárgyakat értékesítettek Krausznánál, melyeket saját községükben nem tehettek pénzzé.

Az öreg asszony már régóta betegeskedett, de igen szívós természetű volt s orvost nem igen hivatott magához, mert sajnálta a pénzt. Krauszné lakásának két ajtaja volt: az egyik az udvarra, a másik az utcára nyílt.

A házbelleknek ma feltűnt, hogy Krauszné már igen régen nem mutatkozott. Mikor el szokott menni, rendszeren az udvaron ment keresztül. Szombat óta azonban senki sem találkoztott vele, s midőn a háziur ma a februári évnegyed lakbéréért be akart menni hozzá, mindkét ajtót zárva találta. Kopogtatás és zörgetés hiába való volt: az ajtó nem nyílt ki. A háziur erre fel-

kereste Elend ujaradi kárplós mestert, akinél Krauszné naponta megfordult. Kérdezősködésére azt kapta válaszul, hogy az öreg asszony szombat óta nem járt ott.

A háziur erre rosszat sejtve, feltörte az ajtót s többedmagával behatolt a lakásba. A konyha mellett levő szobában borzasztó látvány tárult szemük elé: ott feküdt a földön az öreg asszony, arccal az ég felé, elkékülve, holtan. Szerkes arca el volt torzulva s szemei nyitva meredtek a gerendáira. A holttest már közel állott ahhoz, hogy feloszlásnak induljon, noha szikár, csontos asszonyt az alacsony hőfok mellett még nem támadhatta is meg teljesen az enyészet. Az előjelekből következtetve Krauszné már vasárnap óta, tehát ötödfél napja feküdt holtan a szobájában, amíg észrevették.

A szobában semmi különösebb nyom nem mutat arra, hogy Krauszné nem természetes halállal mult ki. Ami azonban feltűnt: a szekrény ajtaja tárva-nyitva állott s a benne levő holmik nagy rendetlenségben, felturva heverték szanaszét. Az éléskamra ajtaja is ki volt nyitva, noha Krauszné a házbellek állítása szerint úgy a szekrényt, mint a kamrát állandóan zárva tartotta. Ami azonban a legkülönösebb: az udvar felőli ajtóban, amely beülről volt bezárva, benne volt a kulcs, míg az utca felé nyíló ajtó kulcsa hiányzott s a legszorgosabb kutatás mellett sem akadtak rá.

Mindezek a körülmények arra engednek következtetni, hogy Krauszné bűnténynek esett áldozatul. Ezt azonban csak az orvosi szemle fogja véglegesen megállapítani; mivel azonban a hatósági orvos távolléte miatt az orvosi vizsgálatot csak a késő esti órákban lehetett meg-ejteni: az eredmény egyelőre nem ismeretes. Az, hogy a halált szívizélhűdés okozta, nincsen ugyan teljesen kizárva, de viszont a bűntény eshetősége mellett szólnak a fenti körülmények s az, hogy a hatósági leltározásnál több oly tárgy hiányzott, amelynek létezéséről Krauszné a házbellek előtt többször beszélt. A szívizélhűdés ellen szól az a körülmény is, hogy Krauszné arccal az égnek fekszik, holott az előre dőlő felsőtest miatt a szívizélhűdésben összeeső ember rendszerint arca bukik.

A titokzatos esetről értesítették az aradi királyi ügyészséget is, az orvosi szemle meg-ej-téseig azonban a nyomozás megindítása iránt nem történtek lépések.

Öregasszony nem vénasszony.

(Modern regény az eleiből.)

Arad, március 1.

Valóságos rémregény az, amit német lapok egy előkelő agg urinó szerelméről és házasságáról jelentenek.

Özvegy Schauerné, a 73 esztendő, dús-gazdag öreg asszony Altonában lakott, mikor öt évvel ezelőtt egy újság hirdetési rovatában házassági ajánlatot olvasott. Schauerné, aki épen szeszélyes kedvében volt, levelet írt a megadott címre. A levélre egy Petersen nevű dán kereskedő jelentkezett, akit Schauerné meghívott villájába. Az agg urinó folytatta a tréfát. — Petersen csinos ember volt — mert teljesen kizártnak tartotta, hogy 73 éves korában minden gazdagsága ellenére is férjhez menjen.

Megmondta Petersennek, hogy csak tréfáról van szó, de azért jól megvendégelte és borozgatás közben megengedte Petersennek, hogy gyakrabban is meglátogathassa. A dán csakugyan újra jelentkezett néhány nap múlva; elmondta, hogy negyvenöt éves, nőlen és felajánlotta barátságát Schauernének, akit oly ügyesen körül tudott hálózni, hogy az el is

fogadta ezt a barátságot. A dán mindennapos vendég lett a villában és Schauernével való viszonya mind bensőbbé vált.

Egy szép napon azonban egy asszony jelentkezett és Schauernével akart beszélni. Behatolt a hálószobába és ott a legnagyobb pongyolában találta Petersent, akit férjének mondott s a kivel szörnyű jelenetet csapott. Petersen azonban nem vesztette el nyugalma. Válast ajánlott az asszonynak, aki végre bele is egyezett ebbe. A válast a törvényszék ki is mondta, de Schauernének sok pénzébe került ez. Nagyszegű kárpótlást kellett fizetnie Petersennek s a dán tizenhét éves fia számára egy egész kis vagyont tett le.

A furcsa szerelmespárnak azonban távoznia kellett Németországból, mert ott házasságukat nem engedték volna meg, házasságtörés címén. 1901 ben, Schauerné ingatlainak eladása után, átköltöztek Koppenhágába, ahol Petersen villát vásárolt az öreg asszony pénzén.

De a házasság után valósággal vértanúság lett a szegény öregasszony élete. A kedves szerelmesből zsarnok férj vált, aki kijelentette, hogy dán törvények értelmében a vagyonnal egyedül csak ő rendelkezik. Az öregasszony tiltakozott s a német konzulhoz akart fordulni, de férje véresre verte. Azután rendszeresen ki-nozni kezdte. Elcsukott előle minden élelmi-szert, s a vagyonos asszonynak éheznie kellett. Egyszer pedig Petersen a felesége szobájába lépett s az egyik kezébe egy függőny-sí-nórt, a másikba töltött revolvért nyomott:

— Most választhatsz — mondta neki — vagy felakasztoz, vagy agyonlövöd magad! Ugyis haszontalan vagy már ezen a világon.

Hiába igyekezett hosszú négy éven át megszökni az öregasszony; férje gondosan őrizte; csak néhány héttel ezelőtt sikerült fogságából elmenekülnie. De a szomszédos községben, ahol nem ismerte senki, nem tudta mihez fogjon. Valaki koldusnak nézte és egy koronát adott neki, amivel Koppenhágába mehetett, ahol eladta egyik gyűrűjét s ezen a pénzen Hamburgba utazott, ahol a rendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel esetéről.

A sok szenvedés következtében az asszony ágyba dőlt. A rendőrség nyomozott az ügyben és Petersent épen akkor fogta el Hamburgban, amikor felesége birtokai eladásán alkudozott. Petersen most vizsgálati fogságban ül s az eljárás zsarolás, kínzás és erkölcstelenség címén folyik ellene.

MULATSÁGOK

(=) Az aradi iparos ifjak önképző egyesületének jótékony célú vigalma alkalmával adományozott feülfizetések: Muskát Miksa 15 kor., dr. Barabás Béla 10 kor., Menczer Gyula 2 kor., Székely Ferenc 5 kor., Muntán Teréz 1 kor., Nagy Kálmán 5 kor., Schvarcz Zsigmond 2 kor., Edvi-Ilés László 6 kor., Iparosok hitel szöv. 4 kor., Andrájkovits János 1 kor., Asztalos Sándor társaság 5 kor., Léval Andor 2 kor., Békési N. 2 kor., Czirkál Géza 4 kor., Aradi Közlöny szerk. 1 kor., Bayer Sándor 4 kor., Aradi cipész termelő szövetkezet 3 kor., Hógye Mihály 1 kor., Jakabfy István 3 kor., Molnár Samu 5 kor., Kristyórá János 5 kor., Varjasi Lajos 5 kor., Zajonkovszky József 4 kor., Borcsog Géza 1 kor., Georgiádes József 3 kor., Janka Mihály 2 kor., Kiss András 2 kor., Szobota Nándor 40 fill., Kovács István 4 kor., Novotny Lajos 4 kor., Burger Ignác 20 fill., Weisz Hugó 3 kor., Radocsányi János 1 kor., Maresch Gyula 2 kor., Varga Kálmán 2 kor., özv. Pavicsics Antalné 2 kor., Butorszövetkezet 5 kor., Erbeszker Béla 2 kor., Lehotszky Agoston 1 kor., Kintzig Géza 2 kor., Mairovitz Emi. 2 kor., Tenczinger Károly 1 kor., Hofmann Viktor 1 kor., Schaufert Rihárd 2 kor., Oblonovits N. 1 kor., Szakolczay Lajos 2 kor., Inokai Tóth Lajos 2 kor., Szappi Lajos 2 kor., Joanovits Antal 2 kor., Romanith N. 1 kor., Steigerwald A. 2 kor., Hunzó István 2 kor., Papp Ignác 2 kor., dr. Mülék Lajos 2

kor., Kintzig János 5 kor., Tavrot József 2 kor., Csizmadia ipartárs. 5 kor., Széchenyi gőzmalom 5 kor., Szászregényi fátalep 2 kor., Hirschman Albert 2 kor., Lukács Sándor és neje 4 K. és Armin 1 K., Fejér Gyula 2 kor., Csutak Károly 2 kor., Lukács Lajos 2 kor., Varjassy Árpád 1 kor., dr. Rosenberg N. 60 fill., Rettinger Antal 2 kor., Kneffel Károly és fia 2 kor., Morvai Károly 3 kor., Várhöl László 2 kor., Magyar Ferenc 2 kor., özv. Kalap Jánosné 2 kor., dr. Morgenstein N. 2 kor., Kristyóri János 3 kor., ifj. Czeiler István 2 kor., Ba'og Dávid 2 kor., Laendler Aladár 5 kor., Medve Imre 2 kor., Frint Lajos 2 kor., Aufriht Miksa 2 kor., Bittenbinder Konrad 1 kor., Limbeck János 2 kor., Kurtag Jakab 50 fill., Göncz József 1 kor., Katona István 1 kor., Hartman János 3 kor., Kossák utóda 2 kor., Kelemen Pál 2 kor., ifj. Staufert Károly 2 kor., Csernovics Nándor 4 kor., Sorgenfeld Károly 2 kor., Leuchter Lipót 1 kor., Földes Kelemen 2 kor., Nyíga János 2 kor., Solymosi József 2 kor., Pöhm János 2 kor., Hajek Rezső 2 kor., Blédy Boldizsár 1 kor. A felülfizetésekért ez uton is hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

A korcsmáros felesége.

(Pörög a rossz asszony körül.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 1.

Három ura volt már Böhm Máriának, amikor a még mindig szép asszonynyal megismerkedett Hess Ignác újpesti korcsmáros. Az asszony valóféiben volt a harmadik férjétől s addig is, míg megesküdtek, együvé mentek. A vadházasság tartama alatt még megbecsülte magát Böhm Mária, de mindjárt az esküvő után elkezdte a ledér életet, szeretőket tartott. Különösen attól fogva volt ebben módja, hogy Hess a fővárosban is vett egy korcsmát s ezt maga kezelte, az újpesti üzletet pedig a feleségére bízta. Újpesten viszonyt kezdett Hessné egy asztalosmesterrel, Kubányi Jánosval, akiért akárhányszor éjjel küldött el s mintán előbb dorbézoltak, az egész éjszakát, olykor a gyermekek szemeláttára, együtt töltötték.

Hess Ignác a múlt december 8-án, miután az éjszakát maga is lumpolással töltötte, délelőtt kiment Újpestre. Az asszonyt nem találta otthon. Elmondták neki, hogy akkor is Kubányival ment el tivortyázní. Bevárta hát, míg megjött s akkor revolvert fogott a rossz nőre. Rálőtt, de csak a karján találta. Hessét letartóztatták és ma állott szándékos emberölés kísérlete miatt a pestvidéki esküdtszék előtt. A tárgyaláson Rénay táblai bíró elnökölt, a közvédat dr. Gasszi ügyész képviseli, a szerencsétlen férjnek dr. Kisfalvi Rezső volt a védője.

A vádlott sirva panaszkolta el, hogy milyen kicsapongó életet vitt a felesége, kit szegényen tett a feleségévé.

Elnök: Mikor tudta meg, hogy a felesége szeretőt tart?

— Vagy egy hónappal az eset előtt.

— Kitől hallotta?

— A háznéptől, meg a gyerekektől is.

— December 8-án azzal a szándékkal ment újpesti üzletébe, hogy megöli?

— Nem, csak rá akartam ijeszteni. A feje fölé löttem s csak azért találtam a kezén, mert felemelte a karját.

— Volt előbb szóváltás köztük?

— Kérdőre vontam s ő azzal felelt: „Semmi közöd hozzá!” Erre kaptam elő a pisztolyt.

A terembe lépett most Hess Ignác. Jóval idősebb az uránál s nagy puccosan öltözködve jelent meg, tele gyűrűkkel az ujjain s egy izléstelenül vastag aranyláncsal a nyakán. Egyenesen azzal állt ott be:

— Nem akarok vallani!

Nem is kérdeztek tőle semmit, s leült, hogy hallja a tanuvallomásokat. Tóth István csapos

volt az első tanu. Csunya dolgokat mondott az asszonyáról, aki egész nyíltan szeretkezett a szeretőjével.

Kisfalvi dr. védő: Igaz, hogy Hessné néha az üzlet becsukása után is elküldött Kubányiért?

— Igen s aztán reggelig együtt maradtak.

Pajda Róza pincérleány elmondta, hogy a gazdája, látva és hallva a felesége viselt dolgait, az ivásra adta magát.

Ilyenképpen vallottak a többiek is, a többek közt Hessnének a veje, **Pollák Ignác** korcsmáros is, aki az asszony leányának az ura.

— Most az ötödik férfivel él az anyósom!

— mondotta.

Elnök: Amióta Hess fogságban van, Kubányival ment össze.

Még egy tanu lett volna: a rossz asszony tíz éves kis fia. Amint a gyereket beszólították, odaszólt a közvédlő a védőhöz:

— Tessék elállni s akkor teszek egy indítványt!

— Kérem — szólt a védő, tudva, hogy vádelejtés következik.

Es csakugyan dr. Gasszi ügyész kijelentette, hogy *elejti a vádat*. Neki tárgyllagosnak kell — ugymond — lennie, de azelőtt, hogy a tárgyalásra jött, fogalma se volt az asszonyi becsületességnek arról a fokáról, amelyről itt tudomást kellett vennie. A vádlott neje kivetkőzött minden tisztességből, hitvesi hűségnek még a látszatával sem törődött. Ily körülmények közt érthető a vádlottnak, a férjnek nagy elkeseredése s így kéri az eljárást megszüntetni.

A bíróság, verdiktet sem kérve az esküdtöktől, *megszüntette az eljárást* és Hess Ignácot tüstént szabadlábra helyezte.

Hessné nem várta be a formáságokat. Kirohant a teremből, mert sietős volt a dolga. Már várta a folyosón — a kedvese.

Zichy Mihály. †

(1827-1906.)

Pétevár, március 1. Zichy Mihály, a világhírű magyar festőművész, a cári udvar kedvelt festője, az éjjel itt meghalt.

Megrendítő hírt hoz Oroszországból ez a szűkszavú távirat. Meghalt **Zichy Mihály** — oda a legnagyobb magyar festőművészek egyike: Munkácsy mellett a legnagyobb. Évtizedekkel ezelőtt hagyta el hazáját és a minden oroszok cárijának udvari festőjévé lett, nem azért, hogy mint annyi más, végkép elfelejtse a magyar nevet és a magyar szót. Zichy Mihály sohasem feledkezett meg hazájáról és még annyi évtizedek után is, zamatos magyarságu leveleket küldözgetett az lithoniaknak.

De ez talán nem is érdem, és különösen Zichy Mihálynál nem az. Ékebben beszélnek a magyar vonatkozású képei, amelyeket hazájától ezer mérföldnyire festett és rajzolt meg. Senki nálánál jobban nem tudta megérteni a magyar költők alkotását.

Nagy volt, egyéni volt és magyar volt, tegegyenek bizonyosságot a művei.

Élete és művei.

Zichy Mihály, a világhírű magyar festő született Zalában (Somogy) 1827-ben. A rajzolás és festés elemeit **Marastoni-tól**, a pesti rajz- és festőiskola alapítójától nyerte, 1844-ben pedig Bécsbe ment, hogy **Waldmüller** oldalán mellé képezze magát. Ez a tanár, kinek kedves mondása volt, hogy nem a kézzel, hanem a szemmel festünk, csakhamar annyira megszerette fiatal növendékét, hogy egyik olaszországi útjára el is vitte magával. Zichy ekkor már

nem volt egészen ismeretlen a bécsi művész körökben: *Haldokló vítlése* figyelmet ébresztett, a *Menő csónak* pedig, mely száz aranyas pályadíjat nyert, művész pályájának szép bevezetését képezte. Bécsi tartózkodásának idejéből két képet őriz nemzeti muzeumunk: az *Anyafájdalmát* s vallásos festményét: *Krisztus levétele a keresztről*.

Zichy 1847-ben **Helena** orosz nagyhercegnővel, mint leányának, **Máriának** rajzmestere, Szt.-Pétervárra utazott, midőn azonban az orosz katonai hatalom, mint az osztrákok szövetségese, leverte a magyar szabadságharcot, megvált az udvartól és függetlenül működött az orosz fővárosban. Számos képet festett ugyolajban, mint akvarell gyanánt s ezek mind tagabb és tagabb körben szereztek elismerést művészetének, minék következtében **Miklós** cár udvarához vette. Utóda is trónralépése ünnepélyeinek főbb mozzanatait vele festette meg. Sebteben felvett s aprólékos szorgalommal kidolgozott rajzai annyira megnyerték az uralkodó körök tetszését, hogy 1856-ban kinevezetett rang szerint is udvari festőnek.

Ez időtől fogva kevés alkotása került ki Szt.-Pétervárról. Pedig Zichy ereje ezekben az udvari és vadászképekben nyilatkozik meg leg hatalmasabban. Kétünőbb illusztrátorra már gondolni is alig lehet: Byron, Lermontov, Madách, Petőfi és utabban Arany János hívebb tolmácsra már nem találhattak volna. Olajképei: a *Sziren ciklus*, a *Hulló csillagok*, a *Halottak órája* egytől-egyig fantasztikus alkotások minőket csak olyan rendkívüli tehetség mérészelhet, mint Zichy, kit **Gautier** Teofil egy alkalommal egész találólag „monstre de génie”-nek nevezett. E nagyméretű olajfestményektől a bájos kicsiny képekig Zichy művészetében mintegy átmenetet képeznek a színes kartonok: a *Bor hatalma*, az *Autodafé* és a *Tivornyá III. Henrik francia király udvarában*. Sokszor megcsodálták akt tanulmányait. A fellogás nemesége a technika tökélyével szövetkezik e nemű rajzaiban. *Né tanulmányainak* minden egyes lapja valóságos mesterműve a meztelen test ábrázolásán. Történeti képei közül legnevezetesebbek: *Luther a Wartburgon*, *Messias*, *Dámon hatalma* és *Erzsébet királyné* **Deák Ferenc** ravatalánál.

Zichy a hetvenes években Párisba tette át lakását, onnan pedig Budapestre jött abban a reményben, hogy kiváló tehetségét a magyar képzőművészet javára értékesíteni fogja a magyar kormány. Hónapokat töltött Zalában és Budapestben, miután azonban látta, hogy következetesen mellőzik, visszautazott Oroszországba és újra elfoglalta fényes pozícióját a cári udvarnál.

Hazáján azonban folyvást a régi szeretettel csüggött s valahányszor arról volt szó, hogy valamely jótékony célra áldozni kell, Zichy mindig az első között volt. Több album és díszmű köszönheti fő vonzó erejét az ő zseniális és eszmékben mindig gazdag rajzainak. Allegorikus kompozíciói, melyeket a *Segítség* és az *Aradi vértanúk albuma* számára készített, folytonos emelkedésben mutatják csodás tehetségét. Miként a művész utolsó leveleiből kitűnt, Arany János balladán kívül Garay János költeményeit is illusztrálni szándékozott. Pétevár t 1894-ben ülte meg művész pályájának félszázados jubileumát, mely alkalommal az orosz birodalom minden vidékéről s Európa számos városából melegen üdvözölték. Munkáiból érdekes és becses szemelvényt az Athenaeum bocsátott közre *Zichy élete és munkái* címen.

Zichy merénylete és összeesküvése.

Az orosz cár világhírű udvari festőjéről ugy-e hihetetlenül hangzik, hogy valamikor politikai merényletnek és összeesküvésnek is lett volna a szereplője? Hisz tudvalevő, hogy a nagy művész éppen a politikai dolgoktól való teljes tartózkodása által tudta megnyerni és megtartani négy egymásután következő cár bizalmát. De amit az érett kor megtanult, nem tudja azt a fiatalság; s amit megtudunk tőnni idegenben, nem bírjuk meg a tartózkodást itthon, amikor hazánk, nemzetünk nagy érdekeiről, kérdéseiről van szó.

Zichy Mihályt fiatal korában elragadta az

egész magyarságot ösztökélő nagy lelkesedés. A *Marastoni* festőműhelye fiatal növendékeinek tréfás játékaik között, amelyek egyikéből a *Széchenyi* István gróf elleni merénylet vakhíre kerekedett, volt egy komoly politikai összekülvés is.

1848-ban történt, a *Metternich* uralom idejében, amikor egész Magyarország elkeseredett gyűlölettel volt eltele az osztrák herceg iránt. A *Marastoni* mester műtermének fiatal növendékei, a serdületlen gyerek politikusok fantasztikus lelkében talán még nagyobb tüzzel lángolt ez a gyűlölet, mint a szereplő ifjú óriások leglőbbjében. A sok honfibunak, amely a fiatal *Zichy* Mihály és három társa (köztük volt *Jakobey* Mihály is) lelkét eltöltötte és beszélgetései során egyre fokozódott, végre az lett a következménye, hogy az ifjak nagy elszárással *összekülvésre* határozták el magukat.

Komor arccal jártak napokon át a mint *Marastoni* mester kitette a lábát a műhelyből, nosza, összeültek a kis *Petur-bánok* és egy nap lelesküdték hitükre, becsületükre, hogy aki legelőbb találkozik az utcán *Metternich* herceggel, az leöli őt, mint egy kutyát. Akármivel, akár egy kis bicskával is, vagy éppen ha más nincs a közelben, kövel.

Néhány régi kép mintájára — festőinasokhoz méltóan — festőileg formálták az esküt s a kis összeesküvők térdre állva, két ujjukat fölemelve, fenhagyon mondták az eskümintát. Sőt még, az ösmagyarok példájára, vérükkel is akarták megpecsételni az esküt, de aztán az eszmét, az operáció fájdalmára való tekintettel közösen elvetették.

Ezek után, komoly, sőt komoran ünneplés arccal jártak-keltek az utcákon és keblüket dagasztotta az a tudat, hogy ők most hazafiak és összeesküvők. Ha összehajóztak az utcán, vészjósló komolysággal üdvözölték egymást és a világot se rándult volna meg egyetlen arczuk se nevetésre, holott ifjai kedélyüknek ez nagy önmegtagadása volt.

Merényletre, mély sajnálatukra még se került sor, mert a herceg, tán megérezvén a közeledő veszélyt, előbb távozott Magyarországról épp bõrrel, mielőtt még a kis összeesküvők bicskája megcsiklandozta volna.

Ugyancsak a *Marastoni* műhelyében történt: *Zichy* Mihály és *Jakobey* Károly szereztek valahol egy ócska, kova-taplós mordályt, egy rozsdás pisztolyt és kirándultak a rákosi mezőre, hogy célbalövöldözzenek. Egy egész délutáni lövöldözés, töltögetés, puccolás után hazatértek, de egy töltést, az utolsót nem lőték ki véletlenül és Károly így tette zsebébe a jó öreg szerszámot. Másnap, amint *Marastoni* mester kitette a lábát a műhelyből, *Jakobey* Károly titokzatosan kihuzta zsebéből a pisztolyt és elárulta, hogy az utolsó töltés, az ő véleménye szerint, azt hiszi, benne maradt. Meg kellene próbálni, hogy elszűl-e?

A műhely a *Szél-utcában* volt, szemben a *Széchenyi* István palotájával. A nagy államférfi, a „legnagyobb magyar” népszerűségének éppen tetőpontján volt — megalapította a Magyar Tudományos Akadémiát, a dunai gőzhajózást, vasutat, s egyéb nagy eszméinek keresztülvitelén fáradozott. Kossuthnal nem volt nagy barátságban s élénk vitái voltak egymással a két nagy emberünknek.

A két tacsó semmire se gondolván, előkészületeket tett tehát a pisztoly elsütésére, ha netán golyóbis volna benne. Kikönyökölték az ablakon, s felemelvén az ócska mordályt, a levegőbe lőttek vele.

Gránát durranás következett. A pisztoly hatalmasan sült el. A *Bévere* parma ömlesztett a nép, találgatott, honnan jött és — minthogy

éppen a *Széchenyi*-palota előtt történt a dolog — azt kezdték rebesgetni, hogy *merényletet követtek el Széchenyi ellen*. Egy pere alatt bejárta a várost, egész Pestet a merénylet híre és megindult a nyomozás.

A rendőrség persze hamar ráakadt a két merénylőre. Ezek nem is tagadtak semmit és — gyerekmber volt mind a kettő — egy nagy dorgáláson kívül semmi büntetés sem járt érte. Hanem nevettek nagyot a merénylet ötletén, melynek híre tartotta magát még a nyomozás után is.

A Kossuth-nótás főispán.

(Szegeden vigan vannak.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 1.

Szeged város törvényhatósága szerdán kezdte meg február havi rendes közgyűlését, melynek lefolyását, — tekintettel arra, hogy *Nagy Mihály* dr., volt országgyűlési képviselő, *Szeged* újonnan kinevezett főispánja most elnökölt először — nagy izgatottsággal várta az egész város. A városháza környékét tömegesen oltatta a karzatra kívánczók közönség, amely azonban nem juthatott oda, minthogy csak korlátozott számban adtak ki jegyeket. A felvonult városatyák kíváncsian néztek a közgyűlés elé, amely nem szűkölködött érdekes, izgalmas és derűtséget keltő jelenetekben, sőt politikai pikantériája is akadt: *Rainer* József főkapitány leleplezése *Kossó* István dr. és *Végmann* Ferenc dr. ellenzéki vezérek paktumos politikájáról, melyet a beiktatás körül a főispánnal folytattak.

Általában viharos jelenetek között folyt le a közgyűlés, de nem szűkölködött igen kedélyes jelenetekben sem, amelyektől maga az új főispán gondoskodott, aki igen flegmatikusan és vidáman oldotta meg nehéz feladatát s általában meglepő snájdígsággal kezelte az ellenzéki támadásokat. Ime néhány jelenet:

Délután négy órakor zsúfolásig tele volt a közgyűlési terem. Az ellenzéki városatyák nagy lármával és tombolással fogadták a terembe lépő *Nagy Mihály* dr. főispánt, aki *László* György dr. polgármester és a városi tanács kíséretében az elnöki emelvényre vonult és megnyitotta a közgyűlést. Az ellenzék a *Kossuth-nótával* válaszolt. *Nagy Mihály* főispán erre felállott az elnöki székből és az egész tanácscsal együtt szintén elénekelt a *Kossuth-nótát*. Egész tüzzel együtt énekelt a kurucokkal. A *Kossuth-nóta* után a főispán folytatta beszédét, de az ellenzék percekig nem hagyta szóhoz jutni:

— Magát nem hallgatjuk meg, kiáltották a főispán felé.

Lassankint mégis elállott a zaj és a főispán így szólott:

— A törvénnyel, a joggal és az összes jogszokásokkal akarok a tisztviselői kar és az önök segédletével a város szellemi és anyagi föllendítésén buzgolkodni. Mentünk meg a mai állapotok között a menthetőt, mondta többek között *Nagy Mihály* és szavaival zugó helyesléseket és tapsvihart váltott ki a jobboldaltól, míg a baloldal lármával iparkodott megzavarni beszédét.

Rósa Izso dr. bizottsági tag óvást emelt a főispán beiktatása ellen és határozati javaslatot adott be.

Ezután *Pölcner* Jenő volt országgyűlési képviselő beszélt. A jobboldal folyton zavarta a szónokot, aki dühösen arra kérte a főispánt, hogy hagyja el az elnöki széket. A türelmetlenség maját imiggy eszendesíti a főispán:

— Csendet kérek, uraim. Az érdekes fejtegetések megérdekelték a legfőbb figyelmet.

Pölcner Jenő végül indítványt nyújtott be

a közgyűlés határozatainak érvénytelenítése iránt.

Szilágyi János azonban *Pölcner* felé fordulva, hangosan adott kifejezést különvéleményének.

— Nem elég, hogy az alkotmányt felfüggesztették, még az autonómiát is el akarja vettetni. Ugyan, hogy beszélhet már ilyen hülyeséget?!

Ezután *Kossó* István dr., a szegedi függetlenségi párt elnöke emelkedett szólásra. Előszavakban támadta azokat a strébereket, akik pénzért mindenre vállalkoztak, még a hazaárulásra is.

Kossó élesen megtámadta a főispán személyét is, de végül visszavonta összes sértését. A közgyűlés *Végmann* Ferenc dr., a szegedi újpárt elnökének indítványára, napirendre tért *Rósa* és *Pölcner* indítványai fölött.

Papp Róbert dr. kérdőre vonta *Rainer* József főkapitányt valami elkobzás miatt, mire a főkapitány leleplezte az ellenzék két vezérét: *Kossó* Istvánt és *Végmann* Ferencet, akik felkérték őt arra, hogy *László* György dr. polgármester érdekében utazzon *Kecskemétre* és az ő nevükben, az ő becsületszavukkal erősített ígéretükkel biztosítsa *Nagy Mihályt* arról, hogy *Szegeden* rendezavarás nélkül lehessen az esküt, csak a polgármestert ne háborítsa.

Végtelenül kínos jelenetek után *Végmann* Ferenc dr. és *Kossó* István dr. kijelentették, hogy semmiféle kötelező ígéretet nem tettek, *László* György dr. polgármester azonban kijelentette, hogy tényleg történt megállapodás.

— A zsebemben vannak írásban a paktumok — szól mosolyogva *Nagy Mihály* főispán.

Rainer József leleplezését még azzal is megtoldotta, hogy nemcsak a közgyűlésre vonatkozólag, hanem egyéb mozgalmak tekintetében is biztosítékot adtak.

Pillich Kálmán, ellenzéki vezérember, halott csendben megerősítette a főkapitány leleplezését, mire a főispán összeszedte iratait és mosolyogva nézett a kavargó táborra. Majd a helyzet magaslatára emelkedve, kedélyesen jegyezte meg:

— Miután így szépen megegyeztünk, az ülést berekesztem. Holnap folytatjuk.

Szelléné fenyegetőzik.

(Takarodjon, mert lelévőmi!)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 1.

A világtörténelem az orleansi szüzön kívül több harcias hölgyről tesz említést. Ezek a hölgyek tudvalevőleg nem ijedtek meg se a maguk, se a más árnyékától s úgy elbántak egy-két férfiúval, mint a pinty. Ugy látszik, hogy ezt a dicsőséget irigyelte meg *Arad* városa is, mikor megszülte *Szelle* Józsefnét, ezzel is bizonyosságot adván, hogy *Nubia* párdúca csak a legritkább esetben termel gyáva nyulakat.

Szelle Józsefné ugyanis valamely reá nézve kellemetlen ügyből kifolyólag összekötetésben állott *Herschkovits* Márton aradi lakossal. *Herschkovits* a minap felmerészkedett a *Szelléné* lakására, hogy a fentemlített ügyről tárgyaljon vele. Alig kezdte azonban a mondkáját előadni, *Szelléné* kijelentette neki, hogy nem hajlandó tárgyalni. Mivel *Herschkovits* nem akarta ezt a célzást megérteni, *Szelléné* sokkal érthetőbb burokat kezdett pengetni s tetemesen emelt hangon néhány mázsás gombaságot vágott a *Herschkovits* fejéhez. Szónoklatát a szavakkal fejezte be:

— És most azonnal takarodjék innen, mert különben kidebatom!

A meglepett ember néhány pillanatig szinte megkövülve nézett a menydörgő hölgyre, aki ezt arra magyarázta, hogy a kiutasított vendég nem hajlandó távozni. Nagyobb nyomaték okából tehát ezzel fejezte be a kedélyes purpariért:

— Hallja! Ha azonnal nem takarodik innét, akkor lelövöm!

Miután az embereknek csupán igen csekély százaléka tartja legfőbb vágyának, hogy lelőjjék, — legyen bár a művelet eszközlője a legféhérebb női kéz, — Herschkovits is jobbnak látta, hogy kívülről csukja be maga után az ajtót. Sürgősen távozott tehát, lelkében a legőszintébb bámulattal adózva a nagybátorságu hölgy erőlyének.

Ez a bámulat azonban koránisem akadályozta meg abban, hogy valami barátságosabb helyen találkozni ne óhajtsa Szellénével. Hogy ez megtörténhessék, feijelente a harcias hölgyet az aradi kir. járásbírósnál életveszélyes fenyegetés miatt.

Váry Albert dr. aljárásbíró már legközelebb kitűzi a furcsa ügyben a tárgyalást, a melyen minden valószínűség szerint az fog ki-sűlni, hogy a mai prózái korban már a bátorságot se méltányolják. Sőt.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: Dorrit kisasszony, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Faust, opera, Yvonne de Treville vendégjátéka. (Páratlan bérletszűnet, felemelt helyekkel.)

Yvonne de Treville.

— Szevillai borbély. —

Soha sem tudtam végig hallgatni a *Szevillai borbély*-t a nélkül, hogy képzeletem elé ne idézzem annak 1816-ban történt első színrehozatalát. Az akkor még kevéssé népszerű szerző Rómában maga dirigálta csaknem rögtönzött operáját (három hét alatt írt), melyet a közönség nem tulságosan vegyes érzelmekkel fogadott, úgy érte, hogy a néhány bátortalan taps törpe minoritásba maradt a püsszegés és füttty lármájával szemben.

Es ekkor következett az a megtörtént dolog, hogy a szerző fölpattant a karmesteri székről, de minden indulatát leszerelve, mosolygó arccal odafordult a közönséghez s így szólt:

— Már pedig akárhogy is püsszegnek és füttölnek, azért mégis szép ez az opera!

A mai est teljes mértékben szankcionálta a szerző önkritikáját. Es kitudja, hányadszor?! Ünnepl előadásszámba ment a mai, melyet bátran vörös betűkkel jelölhetünk meg az aradi deszkák annaleszeiben.

Yvonne de Treville, a párisi Opera Comique tagja, ki Rozinát énekelte, beváltotta a felemelt helyek arányában felelőszózt vára-kozást s az énekművészetnek igazi finomságai-ban gyönyörködte.

Igen kellemes színezetű, érces hangját, tömörsége mellett kiválóan értékesé teszi egy bizonyos lágyaság, melylyel a koloraturások közül is csak a kiválóak vannak megáldva. Ehez az értékes anyaghoz külön technika járul, mely sohasem hagyja cserben s melynek segélyével könnyedén győzedelmeskedik a koloratura minden dologbeli nehézségein. Hogy egyebet ne említsünk, a harmadik felvonás betétjének passzázsa és sztakkatól csodás szépségűek voltak. Mindezzel szemben szinte mellékes körülménynek tartjuk, hogy hangjának terjedelmével nem tudunk még tisztába jönni. Ami magát a szerepet illeti, a pajkos Rozinát ügyesen dévajkodta el.

A művésznővel osztozott a sikerben a má-

sik vendég: *Környei Béla*, a Király Színház tagja, ki a címszerepben tett tanúságot játékbeli készségéről s szép terjedelmű tenorbaritonjáról, mely utóbbit a meglepően tiszta deklamáció és az értemi hangsúlynak ritka gondossága csak annál értékesebbé tesz.

A miénk közül *Déri* tenorja szokott fényben csillogott, *Fenyvesi Margit* behízelgő alja bársnyosan simult. A többiek is tenetségük legjavát hallatták s különösen a második felvonás együttesében járultak hozzá a magasabbrendű összhang és a drámai erő fokozásához.

A kar tisztán és értemesen intonált, a zenekar *Tilger Árpád* biztos vezetése mellett feladata magaslatán állott.

Prohászka László dr.

* *Bezerédj Viktor* — Intendáns. Egy estilap arról értesül, hogy az állami színházak intendánsává a legközelebbi napon kinevezik *Bezerédj Viktor* miniszteri tanácsost. Az új intendáns, aki most szabadságon van, a belügyminiszteriumban a színészeti osztály vezetője. Hát nem halt meg az intendánsi intézmény, csak aludt, jó pár esztendőn keresztül. Az utolsó intendáns *Keglevich István* gróf volt, akkor már másodízben. *Szell* miniszterelnöksége idején azonban sok összetűzése volt *Keglevichnek* *Szell Kálmánnal*, aki egyizben a parlament előtt félig-meddig dezavualta az intendánst. *Keglevich* akkor otthagya állását s balvégzete a politikai pályára vitte. *Bezerédj Viktor*nak intendánssá való kinevezése befejezett tény. Pár nap múlva publikálni is fogják a hivatalos lapban.

Választások lesznek? Apponyi a vezényszóról.

(Sátrájkoló vármegyék.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 1.

Egyre folyik a találgatás, hogy összehívják-e az országgyűlést törvényes időben vagy sem? Előkészületek, legalább látható előkészületek még nem történtek s a kormány sajtója is mélyen hallgat e kérdésben, melyről úgy látszik, még nem döntöttek. Mégis ezt tartják a politikusok a legégetőbb kérdésnek.

Minisztertanács.

Fejérváry Géza báró miniszterelnök tegnap este, *Vörös László* kereskedelemügyi miniszter és *Feilitzsch Artur* báró földmívelésügyi miniszter ma reggel Bécsből visszaérkeztek. A déli órákban minisztertanács volt, amelyen a miniszterelnök referált a királynál volt kihallgatásáról.

Kristóffy József belügyminiszter tegnap este Abbáziába utazott, ahol öt napig marad. Távolléte alatt *Sélley Sándor* államtitkár végzi a belügyminiszteri teendőket.

Új választások?

Fejérváry Géza báró bécsi audienciájáról politikai körökben mindenféle hírek vannak forgalomban. Így többek között beszélik, hogy a király hozzájárult a kormány ama tervéhez, hogy a Szápáry-lex alapján a közigazgatás államosittassék. Ha ez megtörténik, akkor elrendelik a választásokat.

Ami a választásokat illeti, erről a dologról a függetlenségi pártban tegnap este a következőket beszéltek:

Április 11-ig okvetlen kiírják az új vá-

lasztásokat és pedig annál is inkább, mert addig az időpontig a kormány minden-estre elfoglalja a törvényhatóságokat és a tisztviselők renitenciáját végleg lehetlenné teszi. A választásokat, mint a függetlenségi pártban beszéltek, *Vörös László* fogja vezetni, akkor már mint — belügyminiszter.

Mindez természetesen szálló hír s egyik sincs autorizálva. De az bizonyos, hogy nagy tervek lehetnek a levegőben, mert *Kossuth Ferenc* ma váratlanul összehívta a vezérő-bizottságot.

A vezérek levelei.

Az ellenzéki oldalon mintha minden akcióképesség kihalt volna. Senki sincs tájékozva még arról sem, hogy a legközelebbi jövőben mi fog történni. Alig valami hatást ér el egy-egy nevesebb vezér nyílt levele. E héten még három nagyobb érdeklődést keltő nyílt levél fog megjelenni: *Kossuth Ferencé*, *Apponyi Albert* grófé és *Bánffy Dezső* báróé. *Bánffy* báró nyílt levele a szombat reggeli lapokban fog megjelenni és egészen elűtő lesz az eddigi nyílt levelektől. Az eddigiek, a manifesztummal együtt, abba a hibába estek, hogy mind a multtal foglalkoztak, ellenben *Bánffy Dezső* a történekekkel igen röviden fog elbánni s inkább a jövőre nézve fog direktívákat adni.

Új királyi biztosok.

A félhivatalos Bud. Tud. jelenti, hogy a király *Vozáry János* pancsovai törvényszéki elnököt Maros-Torda vármegye és Marosvásárhely város, *Naszády Iván* debreceni ítélőtáblai bírót pedig Hajdúvármegye és Debrecen város teljhatalmu királyi biztosává nevezte ki.

A hivatalos lap ma közli, hogy a király *Szentkereszty Pál* bárót, Csikvármegye főispánját saját kérelmére felmentette.

Apponyi nyilatkozata.

Apponyi Albert gróf egy németországi ujságíró előtt hosszabb nyilatkozatot tett a politikai helyzetről és többek között a következőket mondotta:

— Az országnak ellenségei, mert én nem politikai ellenfélnek, hanem az ország ellenségeinek tartom a jelenlegi kormányt, mindent el fognak követni és semmitől sem riadnak vissza, hogy minket tönkre tegyenek, hogy a sajtószabadságot és a gyűlekezési jogot bilincsekbe verje és szociáldemokrata barátaiak segítségével általános sztrájkokat fognak rendezni, hogy az országnak minél nagyobb károkat okozzanak. Azt hiszem, hogy a válság igen hosszú ideig fog tartani.

Nézetem szerint jobb lett volna, ha a katonai kérdésekhez nem nyultunk volna, a katonai kérdések csendesen még pár évig nyugodhattak volna. Nem a mi hibánk, hogy az a kérdés idő előtt fölszínre került. Mindig a kormány volt az, előbb *Szellé*, de különösen *Tiszáé*, mely mozgásba hozta a követ.

Ha *Tisza István* magát a Deák-tradíciók követőjének mondja, úgy az nevetéses erőlködés, melynek legjobb cáfolata az a tény, hogy a 67-es kiegyezés egyik megalapítójának fia, *Andrássy Gyula*, a mi táborunkban van.

Arra a kérdésre, hogy az új gazdasági alakulás fog-e nehézségeket okozni Magyarországon, *Apponyi* igennel felelt, majd kifejtette, hogy az osztrák kivitelben ötven

százalék munkadíj foglaltatik, amíg magyar munkadíj az Ausztriába való kivitelnél csak tíz százalék tartalmaztatik. Ez az oka annak, hogy Magyarországból százezrek kivándorolnak. Magyarország megunta már azt a gyarmatpolitikai viszonyt, amelylyel Ausztriában van.

Pestmegye eseményei.

Rudnay Béla királyi biztos ma reggel kihallgatott még néhány pestmegyei tisztviselőt, azután elment az újjáirosházán levő királyi biztos hivatalba.

Pestvármegye ellentállása ügyében ma több jelentős esemény történt. A mai nap legnevezetesebb eseménye az, hogy *Krisztoffy József* belügyminiszter 94.700 koronát utalványozott ki a megyei tisztikar fizetésére és dologi kiadásokra. Kiutalványozta a belügyminiszter a választott tisztviselők márciusi illetményét azzal a kikötéssel, hogy nyugtáikat a királyi biztossal tartoznak láttamoztatni. A választott tisztviselők holnap értekezletet tartanak, amelyen előreláthatólag abban fognak megegyezni, hogy miután december óta fizetést nem kaptak és mert csak a márciusi illetmény utalványoztatott ki, nem veszik fel a kiutalt fizetést.

A másik érdekes esemény az, hogy a vármegyei árvaszék tisztviselői a mai napon kivonultak hivatalukból. Aktáikat átadták *Dalmady Sándor* árvaszéki ülnöknek, aki *Székely György* és *Zlinszky János* árvaszéki ügyészek hivatalát is átvette megőrzés végett.

Beniczky Lajos alispánt ma délből magához rendelte a királyi biztos és felhatalmazta, hogy azoknak a tisztviselőknél, akik szabadságra akarnak menni, két heti szabadságot adhat.

A váci főszolgabíróóság összes tisztviselői tudvalevőleg elhagyták hivatalukat és lemondottak állásukról. *Rudnay* királyi biztos ma táviratilag magához rendelte őket, de ők nem jöttek Budapestre, hanem táviratot küldtek, mely szerint, mint hogy lemondottak állásukról, nem tesznek eleget *Rudnay* kívánságának. Erre *Rudnay* valamennyit felfüggesztette állásuktól és fegyelmi vizsgálatot indított a váci főszolgabírói hivatal kezelő személyzete, tovább *Ivánka Pál* főszolgabíró, *Melczér Gyula* és *Földváry Sándor* szolgabírák ellen hivatali kötelességük megtagadása címén. Ezzel kapcsolatosan táviratilag utasította *Almássy Károly* kalocsai szolgabíró, hogy azonnal vegye át a váci főszolgabíróóság vezetését, *Baross János* ráckevei szolgabíró pedig utasította, hogy a váci szolgabírói állást foglalja el.

Almássy teljesítette *Rudnay* kívánságát, *Baross* azonban megtagadta azt, mire *Rudnay* Barossot felfüggesztette. Az átvétel ma délután történt meg és a központ részéről a királyi biztos utasítására *Marschalkó Béla* aljegyző, mint alispánhelyettes működött közre. Az átadáshoz nagyszámu csendőrséget és katonaságot rendeltek ki.

Feljelentés Prónay báró ellen.

Prónay Dezső báró főrendiházi tagot, a pestmegyei alkotmányvédő bizottság elnökét ma délelőtt 9 órára *Tóth János* rendőrkapitány maga elé idézte és kihallgatta.

A bárót a rendőrségen történt kihallgatása után fölkereste egy újságíró és megkérdezte a kihallgatás részleteiről. *Prónay* a következőket mondta:

— Tegnap délből kézbesítették az idézést a rendőrségtől, mely ma délelőtt kilenc órára szólt. Az idézés vétét nem irtam alá, mert zárt levelet akartak kézbesíteni, melynek tartalmát nem tudhatam, mivel a vétiven „Idézés március 1. délelőtt 9 óra” állott.

Ma reggel megjelentem a rendőrségen, ahol *Tóth János* kapitány közölte, hogy egy *Szabó József* nevű egyén följelentést tett ellenem, mely szerint a büntető törvénykönyv 481. és 69. szakaszai szerint minősített büntetendő cselekményt követtem el, vagyis a vármegyei tisztviselőket föl-bujtottam, hogy hivatali kötelességeiket tagadják meg. Ezen az alapon az ügyészség elrendelte ellenem a rendőri nyomozatot.

Én mindennek előtt óvást jelentettem be az eljárás ellen, mert ebben a mentelmi jog megsértését látom. Az országgyűlés feloszlata előtt a főrendiház a szándékolt fölloszlatás ellen óvást tett. A fölloszlatást a képviselőházban ki sem hirdették, pedig a törvény és a törvényen alapuló gyakorlat szerint a fölloszlatást mindkét Házban és először a képviselőházban kell kihirdetni és erről a főrendiháznak tudomást kell szerezni. A fölloszlatás tehát nem törvényszerű, hanem csak a fegyveres erő ténye.

Ami a vádat illeti, kijelentem, hogy egyetlen megyei tisztviselőt sem izgattam hivatala elhagyására. A jegyzőkönyv aláírását megtagadtam, utalva az óvásomra és arra, hogy főrendi minőségem fennáll és az egész eljárásban a mentelmi jog sérelmét látom.

Hajdumegye leszere.

Debrecenből táviratozzák: Hunyadvármegye ma délelőtt *Veszprémy Zoltán* főjegyző, helyettes alispán elnöklése alatt közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya az önkéntes adók és újoncok dolgában hozott ellenálló határozat megváltoztatása volt.

Brassay Károly dr., a hajdunánási függetlenségi párt elnöke, az alkotmányvédő bizottság nevében előterjesztett egy határozati javaslatot, melyet többek között a következőkkel okolt meg:

— Az alkotmányvédő-bizottság e határozata nem meghátrálás a törvénytelen hatalommal szemben, hanem az egyetlen észszerű intézkedés, melylyel kikerüljük, hogy idegen tisztviselőkkel meg-
rakják a vármegyét. Engem nem vádolhatnak következtetéssel, mert az első között voltam a nemzeti ellenállók sorában. Minden erőnk arra kell fenn-tartanunk, amikor a hazáért majd mindent kockáztatnunk kell. Ha régi határozatainkat fenn-tartjuk, úgy csak derék, kipróbált tisztviselőinket juttatjuk össze-
szűtközésbe a hatalommal.

A beszédet viharosan megéljenezték.

Ezután *Jánossy Zoltán* lelkes indítványozta, hogy a közgyűlés tartsa fenn régi határozatát és a megye ne szolgálta ki az önként befizetett állami adókat, valamint ne állítsa ki az önként jelentkező újoncok belépési nyilatkozatát.

Hosszabb vita után a közgyűlés 61 szavazattal 44 ellenében elfogadta *Brassay* indítványát. *Jánossy Zoltán* a szavazás eredményének kihirdetése után lemondott megyebizottsági tagságáról.

Közigazgatási sztrájk.

Ipolyság-ról táviratozzák: *Czobor László* alispán mára közgyűlésre hívta össze

Hontvármegye törvényhatósági bizottságát. *Szabó Mihály* főispán tiltakozott a közgyűlés összehívása ellen és ma reggel a megyeháza és városház bejáratát csendőrökkel őriztette, akik senkit sem bocsátottak be.

A bizottsági tagok erre *Landauer Béla* főjegyző lakására vonultak és ott megtartották a közgyűlést. Ezen utasították a tisztviselőket a további ellenállásra, mire valamennyien lemondtak hivatalukról. A közgyűlés elfogadta a lemondást és bizottságot küldött ki a hivatalok átvételére. Az átvétel után a hivatalokat lepecsételik, a kulcsokat levéltárba helyezik és a levéltár kulcsait fölküldik a belügyminiszternek.

A vasutasok és a törvényhatóságok

A félhivatalos *Bud. Tud.* jelenti: Egy este megjelenő napilap nyomán némely lap azt a hírt közli, hogy a kormány a törvényhatósági tisztikarban beálló üresedéseket első sorban a m. kir. államvasutak hivatalnokai karából akarja betölteni és erre az illetőket a Máv. fogalmazó karából már ki is szemelték, sőt a m. kir. államvasutaknál tervben levő mostani előléptetések is ezzel volnának kapcsolatban.

Illetékes helyről felhatalmaztak bennünket annak a kijelentésére, hogy ez a közlemény minden részében valótlán. A m. kir. államvasutak hivatalnokai kara hivatásos szolgálatától egyáltalán nem fog elvonatni, semmiféle egyéni kijelölés más irányu szolgálatra nem történt és nem is fog történni, az előléptetések pedig semmi mással nincsenek kapcsolatban, mint a személyzet saját helyzetével, mely kívánatosá tette, hogy az előléptetések a lehető leggyorsabban eszközöltessenek.

HIREK.

— Három király találkozása. *Bécs-ből* táviratozzák: Londoni megbízható forrásból érkező távirat szerint *Edvárd* angol király *Ferenc József* király meghívására jelen lesz ősszel a sziléziai nagy hadgyakorlatokon. Ez alkalommal *Edvárd* király találkozni fog *Vilmos* német császárral is, aki szintén vendége lesz az uralkodóknak.

— Aradi ügyvédek az igazságügyminiszterhez. Az aradi ügyvédi kamara rendez évi közgyűlését március hó 25-én d. e. 10 órakor tartja hivatalos helyiségében. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. A választmány jelentése lefolyt évi működéséről. 2. A tisztviselők és kezelő személyzet fizetésének megállapítása. 3. A f. évi költségelölirányzat megállapítása és mikénti fedezésének meghatározása. 4. Az elmúlt évi számadások felülvizsgálása. 5. A választmány által az 1874. 84. t. c. 27. §. 9. pontja szerint megállapított évi jelentés. 6. L. *Hosszu Ferenc* és társai kamarai tagok indítványa a választmányának az ügyvédi címtáblák ügyében hozott határozata folytán. Kétségkívül ezuttal is az igazságügyminiszterhez intézendő jelentés lesz a közgyűlés egyik legérdekesebb tárgya. Ezt a jelentést az aradi ügyvédek egy előzetes értekezleten is megvitatják, amelyre a következő meghívót adta ki az elnök:

Tisztelettel meghívom az aradi ügyvédi kamara tagjait a f. hó 8-án, szombaton délután 4 órakor az aradi ügyvédi kamara helyiségében tartandó értekezletre. Az értekezlet tárgya: az igazságügyminiszterhez intézendő évi jelentés megbeszélése. Aradon, 1906. március 1. *Szalay Károly* elnök.

— **Aradmegyei jóléti bizottsága.** Arad vármegye törvényhatósága még ma sem kapta meg *Krisóffy* József belügyminiszternek azon leiratát, mely a vármegye alkotmányvédő és jóléti bizottságainak fölőszlatásáról intézkedik. *Dálnoki Nagy* Lajos dr. alispán, *Schill* József főjegyző és *Friebeisz* Miklós, a megye 30 as bizottságának alelnöke ma délelőtt hosszasan értekeztek a fölőszlatás folytán teendő lépésekről, de miután a belügyminiszter rendelete a mai postával nem érkezett meg, határozatot nem hoztak.

— **Az Aradi Ipar és Népbank tékeemelése.** Ma délután tett le az *Aradi Ipar és Népbank* új kibocsátású részvényeire nézve az elővételi jog határideje. Az intézet, amint ismeretes, 1250 darab részvényt bocsát ki, amelyek 325.000 koronával fogják gyarapítani az intézet saját tőkéjét. A részvénykibocsátást művelet fényes sikerrel járt, a mennyiben a régi részvényesek csokely kivétellel mind éltek az opció jogával, az egyéb aláírásokból pedig 359 *taljegyzés* történt, ami szép jele az intézet irányában megízárult bizalomnak.

— **Makó autonómiáját felfüggesztik.** A belügyminiszteriumhoz közel álló „*Figyelő*” című nyomatos jelenti: *Farkas* László esanadmegyei alispánhelyettes sürgős fölterjesztést intézett a belügyminiszterhez *Makó város képviselőtestületének fölőszlatása* iránt. A belügyminiszter legközelebb rendeletileg intézkedni fog *Makó város autonómiájának felfüggesztése* iránt. Az erre vonatkozó munkálatok most folynak a belügyminiszteriumban.

— **Kitiltott román könyv.** *Budapestről* távlatozzák: *Krisóffy* József belügyminiszter még a mai nap folyamán rendeletileg kitiltotta az ország területéről *Popovics* C. Aurélnak Magyarország földarabolásáról szóló könyvét és egy szersmind megkérését intézett *Vörös* László kereskedelmi miniszterhez a könyv postal szállítási jogának megvonása tárgyában.

— **A Kossuth-tárlat.** Az aradi Kossuth-szobor javára rendezett karácsonyi tárlat szép sikeréről már megemlékeztünk. A hazai ipar ekkékből rendezett kiállítás 1119 koronával növelte a szobor-alapot. A Kossuth-szobor gyűjtő-bizottsága most az alábbi köszönetnyilvánítást teszi közzé:

Mikor széles e hazában, annyi fényes, lélekemelő példáját látjuk a hazafiságnak, bűn volna, ha szent célunkért hozott áldozatok elismerésénél banális szövegekkel akarnánk ékesíteni lelki megnyilatkozásunkat, s mert *tárlatunk* iránt nyilvánított támogatás megérteti velünk és tiszteletet parancsol a honfiul áldozatkészségnek, mely érezni és cselekedni tud, midőn a nemzeti fölbuzdulás forrását ápolni kell, hálás szívvel fogadjuk egybe az erőket, melyek a nehéz feladat megoldásában anyagilag és erkölcsileg segítettek, hogy fényes eredményről tehetjük meg jelentésünket. A tárlat védnökei, védnökei, a helybeli és vidéki adakozók, az elárutatók, az Iparpártoló Szövetség, a Leánykibazasító egyesület (a helyiség díjtalan átengedéseért), az Aradi villamvilágítási társaság (mórsékelts árban villam szolgáltatásáért), *Sebessy* Ferenc (a berendezés körül felmerült és teljesen díjtalanul eszközölt munkálatokért), *Szendrey* Mihály (társulata tagjainak és elárutás céljaira való átengedéseért) és végül Arad város áldozatkész közönségének, kik bevásárlással lehetővé tették, hogy a szobor alap rövid idő alatt 1119 koronával megnövekedett. Az ajándékozók tájékoztatásul ide írtatjuk, hogy mint felhívásunkban ígértük, az árak 1906. december hó 17 től 1906. január hó 4-ig ki voltak állítva, hirdetések ki voltak függesztve és ez idő alatt a helybeli lapok által kellő formában ismertetve s így a hazai ipartermékek terjesztésére vállalt kötelességnek is eleget tettünk. Ismét áldását kérjük hazánk minden igaz

fiára! A szoborbizottság nevében: *Nagy* Kálmán elnök, *Schwarcs* Zsigmond titkár.

— **A Lőkészháza—bánságyei vasut.** A kereskedelmi miniszter a „*Magyar Helyiérdek*” *vasutak Részvénytársaság*” budapesti cégnek a m. kir. államvasutak budapest-aradi vonalának *Lőkészháza* állomásából kiágazólag a Kevermes-telep átszelésével és innen folytatólag Kamarás, Almás és Kunágota községek balterületén át az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak *Bánságyes* állomásáig vezetendő helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Schratt Katalin visszavonul.** A külügyminiszteriumhoz közel álló bécsi *Fremdenblatt* jelenti, hogy *Schratt* Katalin asszony, a bécsi Burgtheater kiváló, szép művésznője, aki a király személye körül is szokott felolvasónői szolgálatot teljesíteni, most végleg visszavonul a színpadtól. A művésznő tavaszkor Battaglia olasz fürdőhelyre utazik és azután a nyáron bucsuzik el végleg a nagyközönségtől Ischlben. A művésznő „*Egy bécsi asszony Monte-Carlóban*” című bohózatban lép fel. A darabot a művésznő ötlete nyomán *Blumenthal* Oszkár dr. írta.

— **Nemzetközi orvoskongresszus Budapesten.** *Budapestről* sürgönyzik: Az 1909-ik évben Budapesten nemzetközi orvosi kongresszus lesz. Ennek a költségeire a tanács ma 100.000 koronát szavazott meg.

— **Nagy bírtokvásárlás.** *Lánczy* László udvari tanácsos, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnökgazdátja 3.800.000 koronáért megvette az *Ankalt Dessau* német uralkodó herceg tulajdonát képező nagykiterjedésű *herceki* uradalmat. A bírtok hajdanában a *Forgách* grófnak volt.

— **Egy tárgyalás utójátéka.** *Dedinszky* Béla dr., Csanádmegye helyettes főjegyzője ma levelet intézett hozzánk, melyben tudatja, hogy a róla megjelent „*Kinos*” jelenet az aradi járásbírósnál” című közleményben foglaltak nem felelnek meg teljesen a valóságnak, mert ő felfüggesztéssel vagy feljelentéssel nem fenyegetőzött, s őt *Babó* Iván nem utasította rendre, bírsággal vagy lecsukással nem fenyegette.

— **A betiltott kolportárs.** A hírlapok utcai elárutását betiltó belügyminiszteri rendelet ma Aradon is életbe lépett. *Sarlo* Domonkos főkapitány erre vonatkozólag a következő hirdetményt tette közzé:

A m. kir. belügyminiszterium 22200/IIIa. 1906. számú intézkedésével az 1867. évi 1781. R., az 1897. évi 1608. elnöki és az 1902. évi 11287. szám B. M. számú rendeleteket hatályon kívül helyezte és elrendelte, hogy a hírlapoknak és röpiratoknak utcán, nyilvános tereken, hazalás útján, vagy kikiáltással való árúsítása további intézkedésig tilos. Az ily módon árúsított sajtótermékek az árúsítótól azonnal lefoglalandók. Ezen tilalom megszegése az 1879. évi XL. t. c. 1. §-a alapján kihágást képez és ellene vétők 15 napig terjedhető elzárással s 300 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethetők. Arad 1906. évi március hó 1. *Sarlo* Domonkos főkapitány.

A rendeletet másolatban megküldte a főkapitány az összes hírlapárusoknak és az utcai árúsításra engedélylyel bíróknak alkalmazkodás céljából.

— **Akik katonáskodni akarnak.** *Rózsahegy* jelenti: A rózsahegy járásban a napokban volt a folyó évi első korosztályu hadkötelesek szokásos sorshuzása. A sorozáson a hadkötelesek csaknem háromnegyed része pontosan megjelent. Arra a kérdésre, hogy miért jelentek meg, hiszen sorozásra egy sinos kiállítás, azt felelték: „*Elég baj az nekünk, pedig sorozásunk mindannyian minemmarabb átérni a katonakötelességem, hogy ne lenne az minden lépésünk-nél akadály; tudjuk ugyanis, hogy azt nem kerülhetjük el.*”

— **Pályázat.** A *Hirsch* Zsigmond és neje szül. *Steinitzer* Regina által 1848 március 15-ikénél emlékére tett és munkanélküli, szűkölködő kereskedelmi alkalmazottaknak (könyvezetők, irodavezetők, bolti segédek) segélyezésére szánt ezer koronás alapítvány ez ideig kamatai az állórott kereskedelmi és iparkamara elnöksége által f. hó 14-én fognak odaítélteni az arra érdemes, valóban gyámoltásra szoruló folyamodónak. Felhívtnak ennél fogva mindazok, akik ezen segély elnyerésére igényjogosultsággal bírnak, hogy megfelelő igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalában folyó hó 12-én délután 3 óráig nyújtsák be. Aradon, 1906. március hó 1-jén. *Aradi kereskedelmi és iparkamara elnöksége.*

— **Elkezdett napilap.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Az ügyészség indítványára a vizsgálóbíró elkoboztatta a *Budapest* című napilap ma reggeli számát. Az ügyészség az *Abszolútiemus* című cikket inkriminálta, amelyben a bírólkar elleni izgatást látott. A lapot még hajnalban kobozták el, mikor még az egész példányszámmot ki sem nyomták.

— **Egy család fegyvergyakorlaton.** Csaszlauban történt a következő eset, de ép úgy megeshetett volna nálunk is valamely póttartalékosnál. *Vostry* Ignác munásnak mint tartalékosnak be kellett vonulnia a csaszlaui 21. gyalogezredhez. A derék hadi a behívó után meg is jelent a kaszárnnyában, az egyik karján egy csecsemővel, a hátán egy fiúval s két oldalt egy egy apróság tipegett mellette, hátul pedig a feleség kullogott utána, aki egy batyuban cipelte minden ingóságát. *Vostry*nek már a múlt évben be kellett volna vonulnia, de mivel ezt nem tette, szökevénynek jelentették. Később jelentkezett s le is csukták. Most, hogy behívák, az egész családját magával vitte a kaszárnnyába, hogy ezzel aposztrofálja nyomorát, amely miatt a múlt évben sem vonult be. A katonát másnap azonban végleg elbocsátották.

— **A katonák és a kártya.** Berlinben nemrégiben nagy botrányok fakadtak ki a katonák, különösen katonai karmesterek és őrmesterek házárdjátéka miatt. A főbűnösöket szigorúan megbüntették a szigorú rendelet bocsátottak ki a katonák kártyázása ellen. A rendelet szerint csakis szórakozni szabad kártyával, de pénzre tilos a játék. Aki a legesekélyabb tétbe játszik is, azt lecsukják. És pénz nélkül is csak a legártatlanabb játékkal mulathatnak a katonák. A rendelet egyik pontja meghagyja, hogy tíz óra után az altiszti szobákban el kell oltani a lámpákat.

— **Eles felelet.** Egy német lap írja: A Rajna vidékén szokásos, hogy lakománál, ha csuka kerül az asztalra, a csuka májából csak az ehet, aki erre egy rigmus elmondásával teszi érdemessé magát. Történt egyszer, hogy egy vidám társaság ebédelt együtt, a vidám társaság sorában egy hadnagy és egy ifju hölgy, akinek a hadnagy erősen udvarolt. Mindenki azt hitte, hogy ebéd alatt a fiatalok végre „megegyeznek”, aki azonban hallgatta beszélgetésüket, észrevette, hogy a lányka csak gonyolódik és tréfál gavalérjával. Behozták a csukat. Mindenki elmondja a maga versét, midőn a csuka májából akar venni; vegre az ifju hölgyhöz ér a tal. Ez megszólal:

Ez itt a csuka mája s a csuka mája jó.
Hozzám nem hadnagyoooska, külbmb ember való.

Rövid, kinos hallgatás következik. A tál a hadnagyhoz kerül. E is vesz a májából és megszólal:

Ez itt a csuka mája; májak legjobbika,
Leos énnekem is párom de az nem leos liba.

Természetesen, hogy harsogó derűlttség jutalmazta meg a hadnagy talpraesett feleletét.

— **Szenzáció a New-Yorkban.** Mult nyáron New-Yorkban egy *Bertie Glische* nevű francia leány letett egy *Emile Gaudron* nevű leánykereskedőt, aki a leányt *Párisból* New-

Yerkba csalta és ott a lehető legerkölősele-
nebb életnek vetette áldozatul. Az eset annál
nagyobb izgalmat keltett, mert ismét bebizony-
nyult, hogy New Yorkban még mindig virágja-
ban van a leánykereskedelem és hogy az elcsá-
bított leányok még mindig valóságos rabszol-
gáulaként kénytelenek élni. A közvélemény már
kezdetben is a leány pártján nyilatkozott meg
és általános feltűnést keltett, hogy a leányt
mégis vád alá helyezték és vizsgálati fogsá-
gban tartották. Hogy ezt a vélelményt még ma
is osztja a közönség, mutatja, hogy három na-
pis tartott, míg a leány felett ítélkező esküdt-
széket össze lehetett állítani. Az összes kisor-
solt esküdtek kijelentették, hogy az ügy iránt
el vannak fogulva, mert meg vannak győződ-
ve róla, hogy a leány cselekedete teljesen jo-
gos volt. Némelyek még azt is hozzá tették,
hogy Berthe Claiche egyenesen szolgálatot tett
a társadalomnak, hogy azt megszabadította egy
teljesen gonosztevőtől. Végre mégis megala-
kulhatott az esküdtszék. Tagjai kilenc hozas,
két nőtlén és egy özvegy ember. A vádlott ki-
jelentette, hogy nyugodtan lép az esküdtszék
elő, mert meg van győződve róla, hogy fel-
fogják menteni. A védelem költségeit adako-
zás útján szedték össze és az adakozásban leg-
nagyobb összegekkel a szegény leány sorsának
osztályosai vettek részt.

— Huszonöt ember gyilkosa. Newyorkban
letartóztattak egy Orchard Harry nevű egyént,
a ki szenzációs vallomást tett. Orchard-ot
Steuensberg, Idaho kormányzójának meggyilkolá-
sa miatt tartóztatták le s ekkor megvallotta,
hogy még huszonöt embert gyilkolt meg. Vallo-
mása szerint időről-időre szüksége van — gyilkolásra.

— Asszony, aki fát lop. A berzovai csend-
őrség letartóztatta Bugár Vazulnét, aki vasár-
napról hétfőre virradó éjjel a Seidner-féle gőz-
malom udvaráról nagy mennyiségű tűzfát lopott.
A tolvaj asszony a lopott fát a gőzmalom mel-
lett lévő kertben helyezte el, de rajta csípték
és a radnai járásbíróshoz kísérték át.

— Automobil tolvaj. Berlinben vakmerő to-
vajlást követett el tegnap egy fiatal ember.
Egy órák forgalmu utcában felügyelet nélkül
állott egy 18 000 márka értékű automobil. Egy
mindenedig ismeretlen fiatalember felhasználta
az alkalmat, beugrott a gépkocsiba és örült
gyorsasággal elszáguldott. A rendőrség erős
nyomozása dacára nem sikerült a nyomára
akadni.

— Titokzatos üngyilkosság. Armstrong C.
Slurley, a pittsburgi Washington National Bank
főpénztárosa január 2-án este eltűnt a bankból
s azóta nem látták. Téli kabátja a fogason fű-
gött s így azt hitték, hogy Armstrong valahol
az épületben van. Másnap sem jelentkezett s
ekkor megtudták, hogy a pénztáros nem is volt
odahaza. Rendőrök, detektívek kutattak minden-
felé, de nem tudtak nyomára jönni. Armstrong
arképképt szétosztották 2000 példányban, de
hiába. Majd általánosan híre ment a pénztáros
eltűnésének; a betevők megrohanták a bankot,
de az egyensúly nemsokára helyreállt, mikor
Reilly bankelnök kijelentette, hogy a bank
ügyei a lehető legjobban állnak. Vizsgálatot indi-
tottak Armstrong számadásai ellen, de azt tel-
jesen rendben találták az utolsó fillérig. Saját
betétjei is érintetlenek voltak a Peoples Savings
bankban. Ez még jobban homályosította a re-
jtélyes eltűnést. A napokban azonban világosság
jött Armstrong eltűnésére. A virginiai erdőse-
ben Roanoke mellett Layman farmer egy fel-
oszlásnak indult holttestre akadt. A fej, melyen
lőtt seb volt, hatvan lábnyira feküdt a törzstől.
A holttest fejét kutyák vagy vadállatok rágták
le a törzsről s azok cipelték el tovább. A holt-
test mellett feküdt egy 38-as kaliberű revolver.
Fejére, melyről a hus és bőr le volt rágyva, nem
lehetett ráismerni, de zsebében volt egy nevére
szóló biztosítási kötvény s a Washington Natio-
nalbanknak számozott kulcsa. A halottnál még
hatvankét és fél dollár papír- és ezüstpénzt,
néhány aranyórát és láncot találtak. Az órának
számjáról, kalapjáról, ruháiról, közelgombjai-
nak, belső zsebében kivarrott felírásáról „C. S.
Armstrong” kétségtelenül megállapították, hogy
a holttest azonos a Washington Nationalbank
volt, pénztárosaival.

— A lebergi kesaras asszony. Lebergből
táviratozzák: Egy Kosinska nevű hivatalnoknak
negyven éves özvegyét ma az itteni rendőrség
letartóztatta. Kosinskának gyönyörűen berende-
zett nagy lakást tartott, amelyen iskolás leány-
kák, — vidéki uri asszonyok és előkelő lem-
bergi családok tagjai, — kedveseiknek találkat
adtak. A letartóztatás nagy feltűnést keltett,
mert botrányos dolgok kerültek nyilvánosságra
és számos magasállású férfinak felesége is
bele van keverve az ügybe.

— Hét gyermek tüzhaltala. Tragikus végű
szerencsétlenségről adnak hírt Zimonyból.
Stublima községben gondatlanság következté-
ben hét gyermek tüzhaltalt szenvedett. A Stan-
sievics testvérek este elmentek a korcsmába s
otthon hagyták gyermeküket és az asszonyokat.
Ezek sok szalmát raktak a tűzre, amitől a ké-
ménybe felaggatott szalonna is tüzet fogott s
az egész kémény bedőlt. Az asszonyok meg-
menekültek, de hét gyermek bennégett.

— Szép fogakat csakis a Dentolin fogoreme
használatával biztosít. Vojtek és Weisznl. 112

Tavaszi divat.

(Párisi levél.)

Páris, február végén.

A farsangi tréfáknak nagy részéből kimaradtak a
grande dame-ok az idén. Ők ezt már vieux jeu-nek
tarják. Most csak az utca — s az, a mi az utca
és a nagy szalonok közé esik — mulat. A felső
tízezer asszonyai travesztált bált, féte dinner-eket ad-
nak. Vannak közöttük sokan, a kik Rómába záran-
dokoltak, hogy a mocol-tűz vidám lángoskáiban
gyönyörködjenek s abban a tündéri fényben, amelyet
a renaissance palotákban fejtenek ki az előképekkel
az olasz arisztokrácia tagjai.

Hanem azért minden divatnak ésforrása Páris
marad. A magas termetű principessak, a bájos ame-
rikai miss-ek, mind innen hozatják toalettejüket a
farsang utójára. Az empire, demi-empire kombinált
princesse direktoire, ezek a vezetők Persze most
már a kora tavaszi utcai ruhákról is gondoskodni
kell itt már az 1830-ik év cseppét sem graciózus
divatját atarják feleleveníteni. Pedig a csapott vál-
lak — hiszen nem régen megpöbáltuk — csak na-
gyon kevésnek állanak jól közöttünk. A sok bájos,
elragadó női ruha után, a mit a múlt évben láttunk,
valóban groteszkül hat ez a felmelegítés s mint az
iz és eltűnése kell azt tekintenünk. Hiszen az
egy kiforratlan korszak torzszüldője volt. Mindössze
a „bonnet” az, amit magunkévé tehetünk belőle, ha
nagyon fiatalok vagyunk.

A kabátokra még nem nyomtára bélyegét ez az
igyekezet. Csak diszük hasonlít valamit az 1830-as
évek diszeihez. Anyaguk a leggyakrabban peau de
soie, szabásuk princesse s a derekon s térdén alul
néhány folyton szélesbedő selyem, bársony vagy
posztó applikált csik látható.

A bőle-ök ezerféle formájuk. Az asszonyok nem
szívesen rejlik el derekuk karcsúságát s ebben a rö-
vid kabátokban teljesen érvényre jut az Ugy, hogy a
bolero az idén mint ruhadísz is használtatik. Irish
guipureből, valódi csipkéből.

Sőt fognak svéd bőr-kabátokat is viselni.
Ezeknek azonban az a bajuk, hogy nagyon könnyen
piszkolódnak. A tengernek sós lehellete, a kémények
füstje, a városi korom megsötétíti az anyagot s
szennyes, tisztátalan színt ad neki.

Az idén Monte Carlóban, Nizzában ismét a se-
lyem lesz a délutáni sétaruha. Angol szabó fogja
készíteni testhezálloan, hosszú redingot-val. A re-
dingot egy kissé megnőtt, most már csaknem a szok-
nya aljáig ér. De ez nem rontja az alakot, sőt ma-
gasítja azt.

A chiné és broché selymeknek egész raja, kü-
lönös, ósdi mintákkal került ismét piacra. De csak az
első maisonokban. A petit faiseur-eknek egyelőre
hozzáférhetetlen marad ez a tissu s azért csak a
legelőkelőbb, vagy leggazdagabb (a mi tulajdonké-
pen manapság már körülbelül egyre megy) hölgyek
fogják használni.

Irish.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megszüntetett pettelé. Budapesti jelen-
tik: A kir. kuria első választási tanácsa ma
Sebestyén Mihály elnök vezetésével megszün-
tette a Csillaghy György, Privigyén megválasz-
tott volt szabadelpártpárti képviselő ellen be-
nyújtott pettelőt. A pettelőt annak idején a ki-
sebbségben maradt Brestyenszky Kálmán pártja
nyújtotta be, törvényteleniségekkel vádolván a
megválasztott képviselőt és pártját. A képviselő-
ház feloszlata felytán most a kuria meg-
szüntette a további eljárást és a kérvényezőket
a felmerült költségek fedezésére kötelezte. Csil-
laghy egyébként most kormánybiztosként mű-
ködik Nyitra városában és megyében.

§ Poduhán megérkezett! Poduhá Jócáné, a
hamis pénzek terjesztése körül számos érdemmel
díszeskedő özvegy, aki alig egy hete szabadult ki
az aradi fogházból, ahol egy hamis tizfilléres miatt
15 napot töltött, ma egy újabb tizfilléres követke-
zésben viruló egészségben ismét beérkezett az aradi
fogházba.

A házasszony gond-
kodásán mulik a csa-
lád édes boldogsága!

**A Kathreiner-féle
Kneipp-malata kávé**

Kathreiner előállítási módszere révén
kellemes ízű, az egészséget előmozdító és
olcsó, ez által a legmegbecsülhetlenebb
előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyoz-
zuk kifejezetten a Kathreiner
nevet és csak eredeti csomagokat
kérjünk Kneipp-páter védjeggyel.

1.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest március 1

Amerika 3% olcsóbb. Kínálat és vételkedv korlátozt.
Elkelt 18.000 métermázsa buza 5 fillérrel olcsóbb áron.
Az árak 100 kilónként számítva:

Zárul 13 órakor:

Buza 1906. áprilisa	16.74—16.76
Rozs 1906. áprilisa	13.65—13.70
Zab 1906. áprilisa	15.40—15.42
Tengeri 1906. májusra	13.76—13.78
Uj őszi buza 1906-ra	16.70—16.72

Zárul 5 órakor:

Buza 1906. áprilisa	16.73—16.80
Rozs 1906. áprilisa	13.72—13.74
Zab 1906. áprilisa	15.44—15.46
Tengeri 1906. májusra	13.82—13.84
Uj őszi buza 1906-ra	16.72—16.74

Irányzat kellemes.

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	669.75
Magyar hitelrészvény	730.80
Lezártitólóbank részvény	522.50
Kina-Murányi vasmű részvény	548.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	472.25
Köszti vasút	600.—
Városi villamos vasúti részvény	328.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	10.50
Erzsébet szanatórium sorsjegy ártában	12.—

NAPIREND.

Március 2. Péntek. Róm. kath. naptár: Jézus sz. töv. — Protestáns naptár: Szimplicius. — Görög-keleti naptár (február 17.): Tódor, Tyr. — A nap két óra 42 perckor, nyugszik 5 óra 43 perckor.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhébb, elvélve csapadék.

Március 2. A Boros Bení kör választmányi ülése délután 5 órakor.

Március 3. Az aradi vaskereskedők és alkalmazottak nyugdíjgyűlésének táncvigalma (Központi Szálló.) — Az aradi posta- és távirat alisztek és szolgák táncvigalma (Tóth-vendéglő.) — Az aradi turista-egyesület piknikje. — A kiejénő-erdőhegyi izraelita jótékony nőegylet hangversenyyel egybekötött táncestélye (Kaszinó.)

Március 4. Az aradi polgári jótékony nőegylet theaestélye délután 5 órakor. — A világosi urí kaszinó közgyűlése. — A haladás asztaltársaság műkedvelői előadásal egybekötött táncmulatsága (Városliget.) — A gura-honci takarékpénztár részvenytársaság közgyűlése délután 3 órakor.

Március 4-6. Az aradi szent egyet alapítási ünnepele.

Március 8. Körorvosválasztás Csermón.

Március 9. Orvosválasztás Szemlakon.

Március 10. Az aradi sportkedvelő ifjúság táncmulatsága (Iparosház.)

Március 25. Az aradi ügyvédi kamara közgyűlése délután 10 órakor.

CSARNOK.

Sherlock Holmes újabb kalandjai.

III. A csehországi botrány.

Ira: Conan A. Doyle.

Angolból fordította: Róth László. [1]

Sherlock Holmes, mindig csak úgy emlegette Adler Irént, „az a nő.” S dacára annak, hogy nem táplált iránta szerelemhez hasonló érzést, mégis azt tartotta, hogy mellette elho mályosul az egész női nem. Csodálatosan számitó, rideg elméjének egyensúlyával megvetett minden érzelmet, főképp pedig a szerelmet. Nézetem szerint ő a legcsodálatosabb, legitökéletesebb kutató lény volt a világon, akit a szerelem nagyon félszag helyzetekbe hozott volna.

A gyengéd érzelmekről nem is beszélt, vagy ha mégis, akkor is csak gunyosan, azt mondván, hogy a szerelem csak arra való, hogy az ember indulatait és szenvedélyeit felkeltse. De az ő finoman berendezett agyában és megfigyelő képességében a szerelem épp oly zavarólag hatott volna, mint egy finom műszerben a homok, vagy pedig a nagyító üvegen a esorba.

Mégis volt egy nő, aki talán őt kitudta volna hozni a sodrából, és ez a nő az imént említett Adler Irén volt.

I.

Nemrég nősültem meg, s így az utóbbi időben csak ritkán találkoztam Holmes barátommal. Családi boldogságom és názi érdekeim tökéletesen lefoglaltak, amint ez mindenkiel megörlénik, aki tűzhelyet alapít; ellenben Holmes bchém jellemének megfelelőleg, mindennemű társaságot kerülve, Baker-utcai régi lakásunkban csak könyveibe temetkezett.

Egy héten végtelen energiával és munkakedvvel látott egy problema megoldásához, míg a következő héten ez állapotát a teljes elernyedés és a cocain használata váltotta fel. Még most is, mint azelőtt, bűnügyi esetekre fordította teljes érdeklődését és jelentékeny munkálkodása, ugyszintén rendkívüli megfigyelő képessége oly eseteket oldott meg, amelyeket a rendőrség már régen reménytelenül feladott. Időről-időre hozzám is eljűtött munkálkodásának híre. Értésültem a Trepoff-gyilkosság ügyében Odesszába történt meghívásáról, a Trinkomalee-ben meggyilkolt Atkinson testvérek pártalan esetének felderítéséről és végül azon megbízásáról, melyet a holland uralkodóház érdekében oly jellemesen és sikeresen végzett el. Régi társamról és barátomról

azonban én is csak alig tudtam többet az újsgok rendes olvasóinál.

Miután újra régi praxisom után láttam, egy este, 1888. március 20-án, ép egy betegemtől jöve, utam a Baker utcán vezetett keresztül. Amint a jól ismert ajtóhoz közeledtem, amely élénken emlékeztetett az itt végzett vörheny tanulmányaimra, ellenállhatatlan vágy vettem rajtam erőt, hogy Holmes barátomat meglátogassam, megtudni, vajjon most mily esetnek szenteli rendkívüli tehetségét. Feltekintve, magas, szikár alakjának árnyékát véltem megismerni fényesen kivilágított szobáinak egyikében. Indulatosan s gyorsan lépkedek fel s alá, fejét lehorgaszta, hátrattat kezekkel. Sokkal jobban ismertem hangulatát és szokásait, sem hogy észre ne vettem volna, hogy most a legszorgosabb munkában van.

Kibújt a maga alkotta ködös világából és rejtélyek megoldásán dolgozott. Megrántottam a csengőt és pár perc múlva azon szobába vezetett, amelyet azelőtt vele megosztottam. Viselkedése nem volt túlságosan szívélyes. Ritkán volt ilyen, mégis azt gondolom, örült, hogy láttott. Szó nélkül ültetett egy karosszékbe, cigarettával és likörrel kínálva. Majd a kandalló elé állt és sajátosságos kutató modorával nézgetett.

— A házasság jót tesz neked — jegyezte meg; — legalább hét és fél fontot híztál mióta nem láttalak.

— Csak hetet — válaszoltam én.

— Valóban csak annyit? — Én valamivel többre becsültem. Most újra folytatod orvosi gyakorlatodat, amint látom. Nem is mondtad el ebbeli szándékodat.

— Honnan tudod?

— Látom, következtetem. Sőt azt is tudom, hogy nemrégiben zivatarban jártál és hogy ügyetlen, hanyag szobaleányod van.

— Ugyan hallgass, kedves Holmes, pár századdal ezelőtt bizonyára elégettek volna. Én ugyan csüörtököm falun jártam és teljesen átázva és piszkosan értem haza, de hogy te ezt miből következtetted, miután én rögtön ruhát váltottam, azt igazán nem tudom. Ami pedig Mária Johannát illeti, ő valóban javíthatatlan, feleségem fel is mondott már neki — de az ördögbe is, honnan tudod te ezt?

Nevetett magában és keskeny, ideges kezelt dörzsölte.

— Ez csak egyszerű, mondta végre; — tisztán látom, hogy bal csizmád belső oldalán, amelyet a láng épp most világít meg, hat párhuzamos vágás van. Ezt csak olyan tehette, aki a talp szélére száradt sarat ügyetlenül vakarja le. Innen tudom, hogy rossz időben kinn jártál és hogy egy semmirekellő, csizmát rongáló szobaleányod van.

S ami a praxist illeti, igazán gyöngye eszűnek kellene lennem, ha egy olyan urról, aki jodoform szagú s akinek jobb mutató ujján a pokolko fekete nyomot hagyott és kinek bal mellényzsebéből stethoskopja látszik, rögtön azt ne tudnám, hogy gyakorló orvos.

Szinte nevettem, hogy mily könnyedséggel vontam le a következtetéseit.

— Ha logikus magyarázataidat hallom, oly neveltségesen egyszerűnek képzelem a dolgot, mintha magam is oly jól tudnám, — jegyezttem meg. S amint a dolgot megmagyaráztad, éles elmédnek minden egyes bizonyítéka ujjalag meglepett. Pedig látok oly jól mint te.

— Igaz, úgy van, felelt ő, karosszékébe vetve magát és cigarettára gruítva. Te épp oly jól látsz, de nem figyelsz mindent úgy. A különbség világos. Például, ugye gyakran láttad a lépcsőket, amelyek a lépcsőházból a szobába vezetnek.

— Nagyon gyakran.

— Hányszor?

— Bizonyára egy pár százszor.

— Akkor csak megmondhatod, hogy hány van?

— Hogy hány van? ... arról fogalmam sincs.

— Lám, te láttad, de nem figyelted meg.

Ezt mondom éppen. En egész biztosan tudom, hogy a lépcsőnek 17 foka van, mert nemcsak láttam, hanem meg is figyeltem. Apropos, mivel tudom, hogy figyelemmel szoktad kísérni a bűnügyi esetemet — sőt egy párat fel is jegyeztél közülök — ez az eset is fog érdekelni.

(Folytatása következik.)

Vasúti közlekedés.

— Érvényes 1906. évi március hó 1-jétől. —

ARADRÓL INDUL	ARADRA ÉRKEZIK
Szeged felé:	Szeged felől:
Pécskára mv. csak pénteken reggel 5:04	Mezőhegyesről hm. r. 5:58
Szegedre gym. r. 6:20	Pécskáról hm. csak pénteken reggel 7:—
Szegedre hm. r. 7:20	Szegedről vv. reggel 8:12
Szegedre hm. da. 9:25	Szegedről hm. da. 11:04
Szegedre hm. de. 11:30	Battonyáról hm. du. 1:08
Szegedre gym. du. 12:18	Mezőhegyesről hm. du. 3:23
Szegedre hm. du. 1:50	Szegedről gym. du. 3:52
Battonyára hm. du. 2:45	Battonyáról hm. este 5:46
Szegedre vv. du. 4:10	Szegedről hm. este 7:48
Battonyára hm. este 6:14	Szegedről gym. este 9:04
Mezőhegyesre hm. e. 7:49	Battonyáról hm. este 9:24
Brád felé:	Brád felől:
Brádra szv. reggel 6:25	Gurahoncról szv. de. 8:03
Borosjenőre hm. de. 8:23	Brádról vv. de. 11:—
Brádra vv. du. 12:27	Borosjenőről hm. du. 1:58
Borosjenőre hm. du. 2:40	Brádról szv. este 6:49
Gurahoncra szv. du. 4:25	Borosjenőről hm. e. 9:14
Kétegyháza felé:	Kétegyháza felől:
Kétegyházára hm. r. 6:10	Kétegyházáról hm. de. 12:—
Kétegyházára hm. du. 12:01	Kétegyházáról hm. e. 6:03

Nemzeti Színház.

Bérlot 145. sz.

Pártalan

Pénteken, 1906. évi március hó 2-án

Dorrit kisasszony.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtá: Schönthan Ferenc Fordította: Timár Szaniszló.

SZEMÉLYEK:

Dorrit William Várnai Jenő.	A herceg	Mariházi M.
Amy, leánya Bíró Irén.	Chivery	Kulcsár L.
Fanny, leánya Zsigmond A.	John, fia	Beregi S.
Clennam Delli Lajos.	Burnish	Hunyadi J.
Lady Sparkler Novák Irén.	Dick	Rákossy Gizé.
Baró Sparkler Szathmári A.	Sambo	Benkő József.

Közdete este 7 és fél órakor.

NYILTÉR.*

208—1906. szám.

717.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság 1906.V. 488/8 számú végzése által Horvát Sándor budapesti cég jelentkezésére és több végrehajtók javára, Kohn Jakab és neje aradi lakosok ellen 404 kor. 66 fill. tőke- és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és fölülfoglalt és 821 kor. 60 fillerre becsült butorok, festékek és egyébektől álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Szabadság-tér 12. sz. alatt leendő eszközlésére 1906. évi március hó 2-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1906. évi február hó 16. napján.

Györffy Arnold,
bíróági végrehajtó.

Angol női
costüm kelmék

csak a kizárólagos
posztógyári raktárban
kaphatók.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Telefon szám 475.

PRO HIRDETESEK.

Ügyvédi naplók

As főkönyvek rendkívül finom erős papírból egész vászon kötésben bőr sárokkal 500 oldal tartalommal 24 kor. Kaphatók Ingusz I. és Fla. Könyv és papírkereskedés. 235

Nagymennyiségű maculatura

adódó a kiadóhivatalban.

Szalonna,

zsir, füstölt husok, szalámi, friss sertés hus, kolbászok és minden hentes árut ajánlok a legjutányosabb árak mellett. Garay Károly. Boczkó-utca 1. szám alatti hentes-áru üzletben. 708

Dankbarkeit

bestenlicht mich, gern mit toteschen allen Eungen- und Halbleidenden annehmen, wie mein Gede harr die einjeden, künge und erfolgriche Naturproben von jedem künge wiesigen Reiben befreit wurde. K. Baumgartel, Schriftfirt in Venedig bei Rastbach.

3781

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkemenzse téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206-255

Gyári " 515.

Rendelések felvétetnek Karolina-u. 7. sz. Irodámban, vagy Rákóczy-u. 23. sz. lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen saját igálmmal házhoz szállítom. — A gyárba saját új műtutam vezet. 84

SOK PÉNZT

takaríthat meg, ha

Pesti Hazai Takarékpénztár

sorsjegyet

készpénz vagy részletfizetésre

= nálunk =

vásárol.

Érdeklődőknek tehát minden esetre ajánlatos e tárgyban hozzánk fordulni és mi készséggel teszünk díjtalanul ajánlatot.

NEMZETI PÉNZVÁLTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, Andrássy-ut 9. sz. 3905

Kérem a céget nem össze-
téveszteni!

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi ruhákat, utazó bundákat háló-, ebédlő- és más bútorokat a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívül alcsó árak mellett Kivonatoshhoz is megyek. Frack öltönyök kölcsöndij mellett kaphatók.

ROTH A.

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz., az „Arany ABC” mellett. 281

Kérem a céget nem össze-
téveszteni!

8281/1906. é. n.

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminiszterium 22200/III. 1906. számú intézkedésével az 1867. évi 1781. R. az 1297. évi 1608. elnöki és az 1902. évi 11287. szám B. M. számú rendelkezést hatályon kívül helyezte és elrendelte, hogy a hirdlapoknak és röpiratoknak u'czán, nyilvános tereken, házalás utján, vagy ki-

állításával való árusítása további intézkedésig tilos.

Az ily módon árusított sajtótermékek az árusítóktól azonnal lefoglalandók. Ezen tilalom megszegése az 1879. évi XL. t. cz. 1. §-a alapján kihágást képez és az ellene vétők 15 napig terjedhető elzárással 8200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethetők. Arad, 1906. évi március hó 1.

Sarlot Domokos, s. k.
főkapitány.

Schveffer és Vörös

virágkereskedésük

Aradon, Minorita-palota.

Elfogad a legjutányosabb árakban

koszoru, csokor

és egyéb

virág-diszítésetek.

Parkirozásokra tervvel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk. 645

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi minster rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a gyümölcsfa tenyésztés iránt érdeklődő lelkészek és magánosok részére Budapest és Kolozsváron 6 napos, tanítók részére pedig Keszthelyen, Tordán és Kísszébenben 10 napos gyümölcsészeti tanfolyam fog megtartatni.

A részletes pályázati feltételek a kapitányi és a gájkülvárosi kapitányi hivatalnál betekintheők.

Arad, 1906. évi február hó 24.

A városi tanács.

120—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szin- és bérház épület déli oldalán az első emeleten lévő, jelenleg Vajda Benő által bérelt 2. számú 3 utczal. 1 elő és 1 cseleedszobából és megfelelő mellék-helyiségekből álló lakásnak 1906. évi március 1-től számítandó 3 évre való bérbeadása iránt 1906 évi március hó 12 én d. e. 10 órakor árverést tart, azonban ajánlatok ezen idő letelte előtt is a gazdasági ügyosztálynál megtehetőek.

Kikiáltási-ár: 1000 korona évi bér és 51 korona 12 fillér évi vízfogyasztási díj.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1906. évi február hó 26 án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

PÉNZ! BAUER ANTAL PÉNZ!

hatóságilag engedélyezett közvetítő intézete

Aradon, Boros Béni-tér 17. szám.

Elismert legolcsóbb pénzkölcsön

földbirtokokra, városi bérházakra és bért nem jövedelmező házakra, már 300 koronától a legmagasabb összegig.

Tőkekamat törlesztéses kölcsön

10, 15, 20, 30, 65 évig 4%, 4½% földekre, 6%, 6½% házakra, p. o. 50 évi tőkekamat törlesztésre fizet évente 100 korona után 5 korona 46 fillért és 50 év mulván kifizette a tőkét és kamatot és mivel sem tartozik. Az adós bármikor felmondhat, csak egy ½ évi felmondással, az intézet ellenben nem. Előleges költség nincsen, a bekebelezési költséget kívánatra előlegezem. A drágább kamatu tartozásokat konvertálom. Gyors elintézés, jutányos kiszolgálás. — Továbbá állami, megyei tisztviselők, vasutasok, katonatisztek 1800 korona törzsfizetés után kapnak már kölcsönt 1300 koronát fizetéselőjegyzésre, nyugdíjasok is kapnak 1400 koronától kezdődik a kölcsön. Válaszbélyeg csatolásával felvilágosítás ingyen. Földhitelre csak telekkönyv és kataszteri birtokiv szükséges, házakra telekkönyv, házbérvallomás. — Üzletszerzők kerestetnek.

Mielőtt

kávét vásárolna,

kérem tegyen egy próbavásárlást a híressé vált

Palermo pörkölt kávéból,

amely úgy tejes, mint fekete kávénak valami fenomenális finom, íze, aromája páratlan, az idegekre nem ártalmas, szapora és igen kiadó. Hetenként kétszer friss pörkölés; eredeti ¼ és ½ kilós csomagolásban csakis egyedül

Dürr Gusztáv

fűszerkereskedésében kapható

a városházzal szemben.

Értéktelen utánzatoktól óvakodni; minden csomag cégem nevével és ólompecsétemmel van ellátva. 195

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

M. kir. szabadalmazott

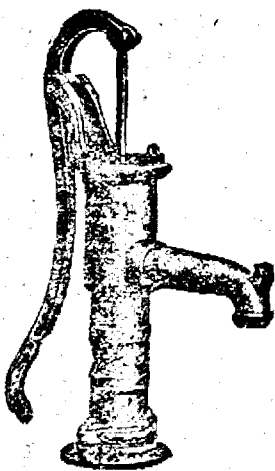
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyár árakon.

A szivattyú hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak héjak és egyéb tisztáltságot azonnal továbbítanak, ezáltal a szivattyú nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közégeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéseért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummizott kender-csövek a legolcsóbb árban.

Kotak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyú készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Egy borprés eladó.

Valódi orosz, Caravan

és chinai

TEÁK

eredeti csomagokban és kímérve.

Legkedveltebb fajták.

	csom.	Kor.
Különleges keverék	kis	—,50
"	közép	1.—
"	nagy	2.—
valódi Popoff	4 sz. tuczat	7.—
"	6	5.—
"	8	4.50

Legkedveltebb fajták.

	üveg	Kor.
Rum Jamaicai	½ liter	1.70
"	1	3.40
"	½	2.70
"	1	5.40
"Hungaria"	½	1.—
"	1	2.—

Valódi Jamaicai

RUMOK

ismert saját töltésű üvegeinkben.

Legelőnyösebben ismert bevásárlási hely.

Vojtek és Weisz

drogueria és parfümeria nagykereskedése

258

ARADON.

Felnőttek és gyermekek

előszeretettel veszik a friss és kellemes ízű

Hajós-féle

Csukamájolajat.

Ára egy üvegnek használati utasítással 2 korona.

20 év óta tartó tyukszememet

kiirtottam az ön által feltalált világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

miért is hálás köszönetet mond érte, tisztelője

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Oláh Ferencz,

Arad-Ujtelep.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; csakis Hajós-féle „Anagallin“-t tessék kérni és elfogadni. 3861

Rhenma, csusz, köszvény

fájdalmaknál rögtön enyhülést idéz elő a

„Methylol“ balzsam. (Törvényesen védve)

Egy párszori bedörzsölés után a legmakacsabb fájdalom is megszűnik. Ára egy adagnak 1 kor. 60 fill.

Kapható az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyeztetőházban az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszerek 14 karatos aranyból és finom ezüsből, ugyancsak arany, ezüst, orosz tulazüst és mindennemű fém és inga, fali, ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órás és ékszerész-nél

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán, régi színház épület.

232

Magyar királyi államvasutak üzletvezetőség Aradon.

3566—1906. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének központjában szükséges könyvkötői munkálatokra ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

Ezen munkálatok 1906. évi május hó 1-től számított 3 évre, vagyis 1909. évi április hó 30-ig adának ki.

Az ajánlati árkimutatás nyomtatványa az alulírt üzletvezetőség I. osztályában a segédhivatal vezetőjénél a rendes hivatalos órák alatt hétköznapiokon d. e. 8 órától d. u. 2 óráig díjmentesen beszereshető, vagy kívánatra postán is megküldetik.

Az 1 koronás bélyegű és „Ajánlat az aradi üzletvezetőség központjának könyvkötői munkálataira a 3566—1906. számhoz“ felíráttal ellátott, borítékba zár, lepecsételt s két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparendély stb.) együtt 1906. évi március hó 24-én déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános (I.) osztálya főnöke-nél nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100 korona, száz egyszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1906. évi március hó 28-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztárána-l letendő.

Takarékpénztári letétkönyvek bánatpénzkepen nem fogadtatnak el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 nappal nem régebb árfolyam szerint jegyzett értékekben, de soha sem névértéken felül fogak számítani. A készpénzben letett összeg után kamat nem fizetettik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letételről nyert pénztári letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati úton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott pénzösszegre való tekintet nélkül, szabadon történik.

Az ajánlattevő csak aradi lakos lehet, vagy a mennyiben máshol folytatna könyvkötői ipart, ajánlatának elfogadása esetén köteles volna Aradra átköltözni és itt ipar-engedélyt szerezn.

Aradon, 1906. évi február hó 24.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

(Utányomás nem díjazatik.)

Meghívó.

A „Gurahonczy Takarékpénztár Részvénytársaság”
mára kihirdetett

I. évi rendes közgyűlése

határozatképes nem lévén, az alapszabályok 24 §-a értelmében 1906. évi márczius hó 4-én vasárnap d. u. 3 órakor Gurahoncon az intézet helyiségében megtartandó közgyűlésre van szerencsének a I. részvényeseket meghívni. — Gurahoncz, 1906. február 25-én.

Az igazgatóság.**Vagyon. Mérleg-számla. Teher.**

1	Pénztár	4969	14	1	Részvénytársaság	50000	—
2	Váltó-számla	90765	—	2	Takarékbetét	27911	15
3	Folyószámla követelés	3000	—	3	Visszeszámlálás	25193	—
4	Részvénytársaság	5275	20	4	Alakulási költség		
5	Előre fizetett viszl. kamat	294	60	5	(Felesleg tartalékra)	629	43
6	Leltársaság:			6	Előre beszed. kamat	924	80
	butorok	1008	75		Nyeresség	1003	86
	1/2 évre 5% leírás 50:43	958	30				
	könyvek és nyomtatványok	634	66				
	1/2 évre leírás 23:66	400	—				
		105662	24			105662	24

Breitmeyer Adolf, s. k.
könyvelő.

Öry Sándor, s. k., Borsos Lajos, s. k., Weiszberger Mór, s. k.,
vez. igazg., igazgató, igazgató.
Schiller Mór, s. k., Germán Vasul, s. k.,
igazgató, igazgató.

Ezen mérleg-számla a törvény és alapszabályok értelmében a fő és mellékkönyvekkel összehasonlítva helyesnek találtatott.

Gurahoncz, 1906. január hó 31-én.

Skonda László, s. k., Moskovitz Mór, s. k., Scheer Ede, s. k.,
fel. biz. tag, fel. biz. tag, fel. biz. tag.

Tartozik. Nyeremény-számla. Követel.

1	Költség:			1	Kamatjövdelem	1850	21
	Nyomtatványok, könyvek és irodai szerek 234:66						
	Postaköltségek 66:26						
	Házbér	150	—				
	Fűtés, világítás 15:—						
	Tisztviselők díja 330:—						
	Leltár 1/2 évi leírás 50:43	846	35				
2	Nyeresség	1003	86				
		1850	21			1850	21

Gurahoncz, 1905. december 31-én.

Breitmeyer Adolf, s. k.,
könyvelő.

Öry Sándor, s. k., Borsos Lajos, s. k., Weiszberger Mór, s. k.,
Schiller Mór, s. k., Germán Vasul, s. k.,
igazgatók.

Ezen nyeremény-számla a törvény és alapszabályok értelmében a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítva helyesnek találtatott.

Skonda László, s. k., Moskovitz Mór, s. k., Scheer Ede, s. k.,
fel. biz. tag, fel. biz. tag, fel. biz. tag.

Tisztelt közgyűlés!

E rövid néhány óról, mely az elmúlt évi május 28-iki alakuló ülésünk óta eltelt, számolunk be. Ugy az idő rövidsége, mint a pénzügyi viszonyok kedvezőtlen volta, továbbá még azon körülmény, hogy igazgatóságunk elhatározta, miszerint a gurahonczy hitelszövetkezet gyors lebonyolítását lehetővé teszi s annak üzletkörét átveszi, nagyon benitílag hatott működésünkre.

Örömmel jelenthetjük, hogy a hitelszövetkezet teljes lebonyolítása már csak rövid idő kérdése, s ez üzletünket most már nem befolyásolja, mit eléggé bizonyít az, hogy bár újabb hitelt igénybe nem vettünk, 1906. évi január havi váltóforgalmunk 190 drb, s a kamatbevétel 1080 koronát ért ki.

Midőn a közgyűlés által kimondatott, hogy intézetünk működését 1905. évi július hó 1-én megkezdte, csakis a befolyó részvénytőke átvételére szorítkozhattunk, mely július 1-ig 22165:65 koronát ért el.

Hétfőre kevesnek találtuk arra, hogy a hitelszövetkezeti adások mellett még újabb üzleteket is kössünk, egyelőre a befizett részvénytőkére az aradi csanádi takarékpénztárba 4% kamatozás mellett voltunk kénytelenek elhelyezni. A tulajdonképeni működésünket november hó közepé felé kezdtük meg, amit az eszedékesse vált s nagyobb mérvben befolyó részvénytőke tett lehetővé.

E rövid idő s nehéz viszonyok között mégis sikerült 400282 kor. 84 fillér forgalmat elérnünk. Hogy azonban nemcsak szükséges volt intézetünk létesítése, hanem határozottan házagpótló, mutatja e rövid idő alatt elért eredmény. — E szerint:

a takarékbetét	27911	15	kor.
váltó-társaság	90765	—	kor.
folyószámla	3000	—	kor.
visszeszámlálást pedig	25193	—	kor.

ronat vettünk igénybe.
A fent bemutatott mérleg szerint a tiszta nyereség közel 1000:86 koronát, mely összegből az alapszabály 9. §-a szerint a tartalékra leirandó 10% után

fennmaradó 903:47 kor.-nyi összegnek egyszerűen a jövő évre való átvezetését kérjük elrendelni.

Az igazgatóság az alapszabályok 30. §-a értelmében neki járó ez évi 12% tiszteletdíjról lemond.

Az első számú részvényesek így osztalékot nem kapnak, hanem azok a jövő évi szelvényekkel egyidejűleg lesznek bevonandók.

A tapasztalatok alapján szükségessé vált alapszabályaink több pontjának megváltoztatása és pedig a 10., 32., 33., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 49., 50. és 57. §-ok.

Kérjük a tisztelt közgyűlést ezek helybenhagyására.

Gurahoncz, 1906. január hó 30-án.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság jelentése.**Tisztelt közgyűlés!**

Van szerencsénk értesíteni, hogy ugy a kereskedelmi törvények, mint az intézet alapszabályai értelmében az intézet ügykezelésének minden ágát megvizsgáltuk, s ezt rendben találtuk.

A zárszámadást tételenként a fő- és segédkönyvekkel mindenben megegyezően találtuk.

A kimutatott 1905. üzletévre eső 1003:86 kor. tiszta nyereség hová fordítására nézve az igazgatóság indítványát magunkévá tesszük, s kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy az 1905. évre ugy az igazgatóságnak, mint alulirott felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni méltóztassék.

Skonda László, s. k.
fel. biz. tag.

Moskovitz Mór, s. k.
fel. biz. tag.

Scheer Ede, s. k.
fel. biz. tag.

Világkiállítás St. Louis 1904.
Legmagasabb kitüntetés, Grand Prix

Globus
tisztító kivonat
jobban tisztít mint bármely más fény-tisztítószer.

Árverési hirdetmény.

Az aradi gör. kel. szerb hitközség a Boczkó utca 8. sz. alatti házában lévő

„Arany csillag”

vendéglő és mellékhelyiségeinek f. évi május 1-től számított 3 évre való bérbeadása iránt Schwarz Gábor feltételeket be nem tartó fél veszélyére és kárára f. évi márczius hó 6-án d. u. 4 órakor a hitközség tanácstermében árverést tart.

Kikiáltási ár 1600 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10% a.

Az árverési feltételek alulirott vagyonkezelőnél megtekinthetők.

Aradon, 1906. február 25.

Stankovits Milos

fentnevezett hitközség vagyonkezelője.

Telefon szám 528.

Telefon szám 528.

FRÄNKL S. JÓZSEF

tűzifa-, szén-, cement és sárga üzemanyagok
NAGYVÁRADI-UT 12.

Ajánlok mindenféle

tűzifát

Ölönként, waggononként és aprózva, szalon fűtőkészletet, kokszt, pécsi mosott szenet és bukfaszenet. Aprózott fát és szenet házhoz szállítok.

Gurahonci cement waggon és mázsaszámra s nagy sárgaüzemanyagok marmarványból.

Együttal jelentem, hogy detailüzletemet nagy telekkel s kényelmes lakással együtt f. é. május hó 1-ére átadom. Ezen irányban bármikor készséggel tárgyalok.

646

FRÄNKL S. JÓZSEF.

HAZAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NÁDOR-UTCZAI FIÓKJA

Alaptőke 15,000.000 kor. BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCZA 18. Tartalék 2,225.000 kor.

Sürgőnyezim: Nádorutcai Hazai Bank. Telefonszám: 86-01.

Biztos tőkebefektetés és legolcsóbb sorsjegyek
a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület új nyereménykötvényei.

Az első ciklusban évenként háromszor
június 5, október 5, február 5

300.000

600.000

300.000

koronás főnyeremények

40.000 és 20.000, 50.000
és 20.000, 40.000 és 20.000

koronás mellőnyeremények kerülnek sorsolásra

Egy évi nyeremények összege:

1,571.000 kor.

Minden egyes sorsjegy

okvetlenül kisorsoltatik.

A nyeremények főösszege:

32,221.300 kor.,

a törlesztési huzások tőösszege:

36,938.750 kor.

mind az öt ciklusban.

A vevőnek a rendkívül előnyös nyereményhúzásokon való játék csak a vételár kamataiban kerül, mert a nyeremény legkisebb és a törlesztéses huzásnál sorsolt nyereménykötvényért járó nyeremény-szelvény árfolyamát képezi, mint a sorsjegyek mai ára.

Minden egyes nyereménykötvény, illetve a kötvény kisorsolása esetén az arra kiadandó nyeremény-szelvény az összes nyereményhúzásokon végig — tehát 70 éven át — jár, e szerint többször is sorsolható nyereménnyel.

A nyereménykötvényeknek biztosítékát az államnak, városoknak és községeknek nyújtott kölcsönök képezik és a törlesztések, valamint a nyeremények pontos kifizetéseért a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület összes vagyonával külön is kezkeskedik. Ezeket a nyereménykötvényeket adjuk:

a) Készpénzfizetésre a mindenkori pontos napi árfolyamon darabonként 20 korona foglalót kikötve. A sorsjegyekre kívánatra igen jutányos feltételek mellett megfelelő előleget nyújtunk.

b) az 1883. XXXI. t.-cz. értelmében kiállított részletvekre.

18 havi 10 koronás, vagy 32 havi 6 koronás részletre.

1906. márczius hó 15-ig beérkező rendeléseknél intézetünk ezeken az áron árfolyamemelés esetén sem változtat.

Már az első részletnek postautalványon való beküldése után megküldjük a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó, törvényesen kiállított részletvet, melynek alapján a vevő azonnal megszerzi a kizárólagos játékjogot.

a) KÉSZPÉNZFIZETÉSRE:

Megrendelési jegy:

b) RÉSZLETIVRE:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18.
Siveskedjenek részemre a napi árfolyamon számítva készpénzfizetés ellen darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereménykötvényt küldeni. Mai postával küldök Önöknek foglalóit darabonként 20 koronát azaz összesen koronát, míg a hátralékos összegot siveskedjenek utánvétellel beszadni.

Kelt

A megrendelő neve:

(olvasható aláírás)

Pontos lakáscíme:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18.
Megrendelek Önöknél a prospektusukban foglalt feltételek szerint az 1883. XXXI. t.-cz. értelmében kiállítandó részletvekre darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereménykötvényt. A vételárát darabonként koronás havi részletben fogom törleszteni. Az első részlet összesen kor. ma postautalványon küldtem czimukra.

Kelt

A megrendelő neve:

(olvasható aláírás)

Pontos lakáscíme:

Üzlet átvétel!

Van szerencsém a tisztelt helybeli és vidéki közönségnek, valamint vendégeim szives tudomására hozni, hogy

BRAUN és SCHUCH

czég alatt fennálló

Millenium sörcsarnokot és éttermet,

melynek 10 év óta beltagja vagyok, társam: Braun Gusztáv barátságos uton történt kilépése folytán

mai napon átvettem és ezentúl a saját nevem alatt fogom tovább folytatni.

A midőn saját czégem alatt álló

715

„MILLENIU M“

sörcsarnokra és étteremre

a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni bátor vagyok, egyuttal kérem, hogy minél számsabb látogatásaikkal megtiszteljék kegyeskedjenek.

Főtőrekvésem lesz, hogy t. vendégeimnek kitűnő italokkal és jó konyhával szolgáljam ki.

Kiváló tisztelettel

SCHUCH FERENCZ.